

**Koniunktura w przetwórstwie przemysłowym,
budownictwie, handlu i usługach 2000–2024 (kwiecień 2024)
Z pogłębioną analizą aktualnych zagadnień gospodarczych**

Warszawa, Warszawa 2024

Business tendency in manufacturing, construction, trade and services 2000–2024 (April 2024)
With in-depth analysis of the current economic issues

**Koniunktura w przetwórstwie przemysłowym,
budownictwie, handlu i usługach 2000–2024 (kwiecień 2024)**
Z pogłębioną analizą aktualnych zagadnień gospodarczych

Business tendency in manufacturing, construction, trade and services 2000–2024 (April 2024)
With in-depth analysis of the current economic issues

Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland

Warszawa Warsaw 2024

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Departament Studiów Makroekonomicznych i Finansów
Statistics Poland, Macroeconomic Studies and Finance Statistics Department

pod kierunkiem

supervised by

Mirosława Błażeja

Zespół autorski

Editorial team

Olga Gaca, Łukasz Gontarz, Hubert Stefaniak, Magdalena Świącka

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publications available on website

www.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless

Ważniejsze skróty

Main abbreviations

Symbol Symbol	Opis Description
PKD 2007	Polska Klasyfikacja Działalności Polish Classification of Activity
NACE Rev. 2	Statystyczna klasyfikacja działalności we Wspólnocie Europejskiej Statistical Classification of Economic Activities in the European Community
SI	Ogólny wskaźnik syntetyczny koniunktury gospodarczej GUS dla Polski (SI) General synthetic indicator GUS (SI)
EU.ESI	Wskaźnik odczuć ekonomicznych dla Unii Europejskiej Economic sentiment indicator for European Union
SA	Wskaźnik wyrównany sezonowo Seasonally adjusted indicator
NSA	Wskaźnik niewyrównany sezonowo Non-seasonally adjusted indicator
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
Produkcja wyrobów farmaceutycznych Manufacture of pharmaceutical products	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
Produkcja wyrobów z metali Manufacture of metal products	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
Produkcja maszyn i urządzeń Manufacture of machinery and equipment	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi Accommodation and food service activities
Finanse i ubezpieczenia Financial and insurance activities	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities

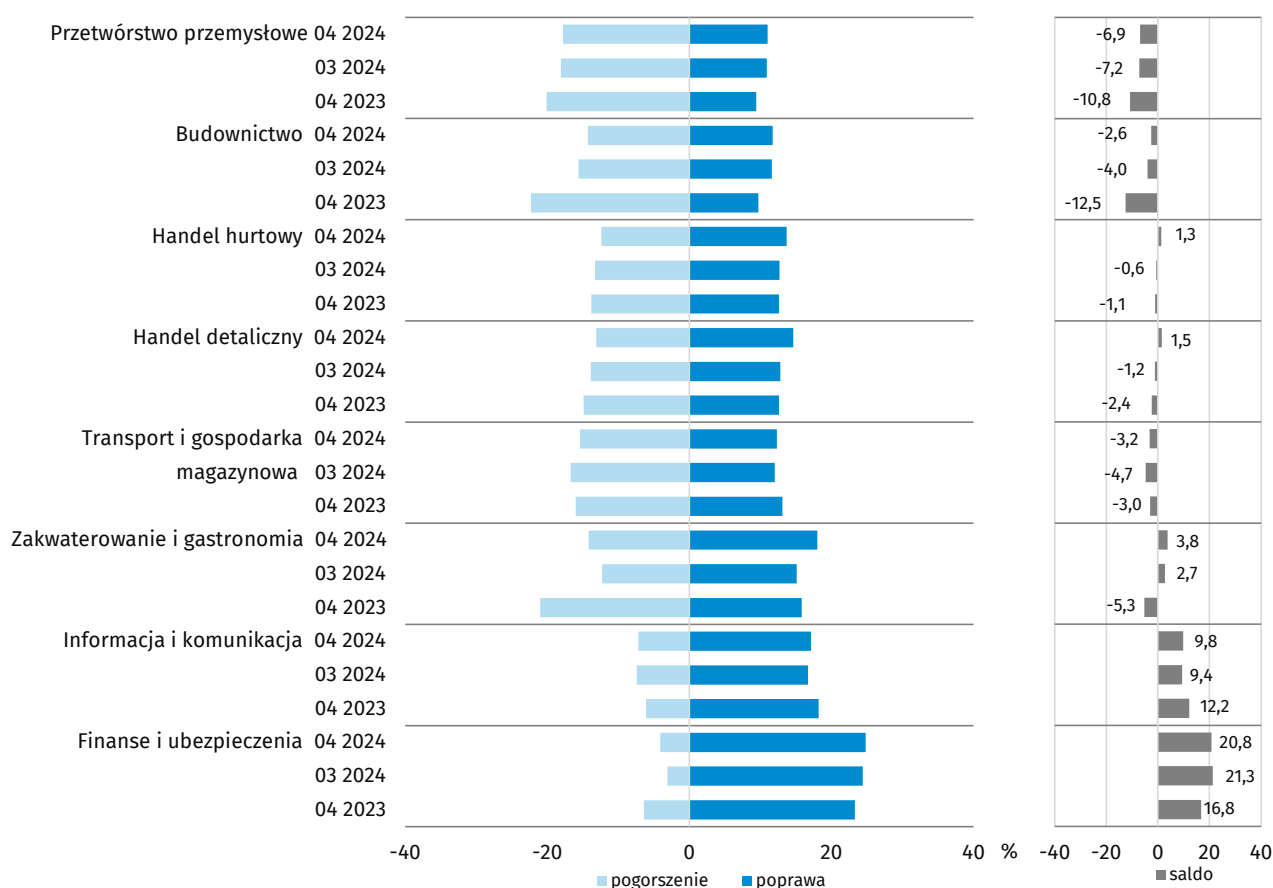
Synteza

W kwietniu br. publikowane wskaźniki wskazują na ogólną stabilizację koniunktury w gospodarce. We wszystkich prezentowanych obszarach wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury kształtuje się bowiem na poziomie zbliżonym lub nieznacznie wyższym niż w marcu br. Tendencję potwierdzają także dane wyrównane sezonowo, w większości obszarów wskaźnik ten jest na poziomie zbliżonym do sygnalizowanego w ubiegłym miesiącu. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w budownictwie, handlu detalicznym oraz zakwaterowaniu i gastronomii znajduje się powyżej średniej długookresowej, a w pozostałych sektorach poniżej. W większości badanych obszarów sygnalizowany jest brak zmian lub poprawa zarówno składowych „diagnostycznych”, jak i „prognostycznych”. Jednostki z sekcji działalność finansowa i ubezpieczeniowa (plus 20,8) oceniają koniunkturę najbardziej korzystnie, choć poniżej średniej długookresowej (plus 25,5). Pesymistyczne oceny formułują jedynie podmioty z sekcji przetwórstwo przemysłowe (minus 6,9), transport i gospodarka magazynowa (minus 3,2) oraz budownictwo (minus 2,6).

W skali roku we wszystkich prezentowanych obszarach gospodarki zauważalny jest istotny spadek uciążliwości bariery związanej z niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej (szczególnie w sekcjach finanse i ubezpieczenia, zakwaterowanie i gastronomia, a także w handlu detalicznym). Również zdecydowanie rzadziej niż przed rokiem zgłaszana jest bariera kosztów materiałów w budownictwie. Firmy ze wszystkich badanych obszarów gospodarki (poza przetwórstwem przemysłowym) odnotowują w skali roku wzrost utrudnień związanych z kosztami zatrudnienia, zwłaszcza jednostki z sekcji finanse i ubezpieczenia.

W rozdziale 7 dostępne są szczegółowe wyniki pogłębionych pytań o aktualne zagadnienia gospodarcze (skutki wojny w Ukrainie oraz procesy cenowe). Zestaw pytań dotyczących skutków wojny w Ukrainie oraz procesów cenowych był poprzednio zadawany w styczniu br.

Wykres 1. Wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury według rodzaju działalności (sekcje i działy PKD 2007)

WSKAŹNIK OGÓLNEGO KLIMATU KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ jest wskaźnikiem złożonym. Obliczany jest jako średnia arytmetyczna sald odpowiedzi na pytania z ankiety miesięcznej dotyczące bieżącej i przewidywanej sytuacji gospodarczej przedsiębiorstwa. Przyjmuje wartości od -100 do +100, przy czym wartości poniżej zera są oceniane jako negatywne (wskazujące na gorszą koniunkturę), a powyżej zera – jako pozytywne (wskazujące na dobrą koniunkturę). Wskaźnik przyjmujący wartość równą zero oznacza sytuację, gdy koniunktura nie zmienia się.

Tablica 1. Wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury według rodzaju działalności (sekcje i działy PKD 2007)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Analogiczny miesiąc ubiegłego roku	Ubiegły miesiąc	Bieżący miesiąc	Średnia długookresowa (patrz Uwagi Metodologiczne)
 Przetwórstwo przemysłowe	wskaźnik wyrównany sezonowo (SA)	-13,4	-7,9	-9,6	1,1
	wskaźnik niewyrównany sezonowo (NSA)	-10,8	-7,2	-6,9	1,1
 Budownictwo	wskaźnik wyrównany sezonowo (SA)	-14,1	-4,3	-4,2	-3,5
	wskaźnik niewyrównany sezonowo (NSA)	-12,5	-4,0	-2,6	-3,5
 Handel hurtowy	wskaźnik wyrównany sezonowo (SA)	-4,4	-1,2	-0,9	2,8
	wskaźnik niewyrównany sezonowo (NSA)	-1,1	-0,6	1,3	2,8
 Handel detaliczny	wskaźnik wyrównany sezonowo (SA)	-4,4	-0,2	-0,6	-4,2
	wskaźnik niewyrównany sezonowo (NSA)	-2,4	-1,2	1,5	-4,3
 Transport i gospodarka magazynowa	wskaźnik wyrównany sezonowo (SA)	-3,7	-3,7	-3,9	-0,8
	wskaźnik niewyrównany sezonowo (NSA)	-3,0	-4,7	-3,2	-0,8
 Zakwaterowanie i gastronomia	wskaźnik wyrównany sezonowo (SA)	-9,0	4,7	0,0	-0,9
	wskaźnik niewyrównany sezonowo (NSA)	-5,3	2,7	3,8	-0,9
 Informacja i komunikacja	wskaźnik wyrównany sezonowo (SA)	11,3	9,8	9,0	17,9
	wskaźnik niewyrównany sezonowo (NSA)	12,2	9,4	9,8	17,9
 Finanse i ubezpieczenia	wskaźnik wyrównany sezonowo (SA) ¹
	wskaźnik niewyrównany sezonowo (NSA)	16,8	21,3	20,8	25,5

Tablica 2. Liczba odpowiedzi na ankietę w podstawowych rodzajach działalności (sekcje i działy PKD 2007)

PKD 2007 (symbol)	PKD 2007 (opis)	Wielkość próby	Liczba wypełnionych ankiet	Udział wypełnionych ankiet ² w próbie (w %)
C	Przetwórstwo przemysłowe	3501	3287	94%
F	Budownictwo	4000	3492	87%
46	Handel hurtowy	3119	2932	94%
45+47	Handel detaliczny	4681	4217	90%
H	Transport i gospodarka magazynowa	944	876	93%
I	Zakwaterowanie i gastronomia	339	311	92%
J	Informacja i komunikacja	646	609	94%
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	266	246	92%

¹ Szereg niesezonowy, nie wymaga wyrównania sezonowego. Te dane niewyrównane sezonowo mogą być analizowane i interpretowane w sposób analogiczny jak dane wyrównane.

² Przedsiębiorcy udzielają odpowiedzi w okresie od 1 do 10 dnia danego miesiąca.

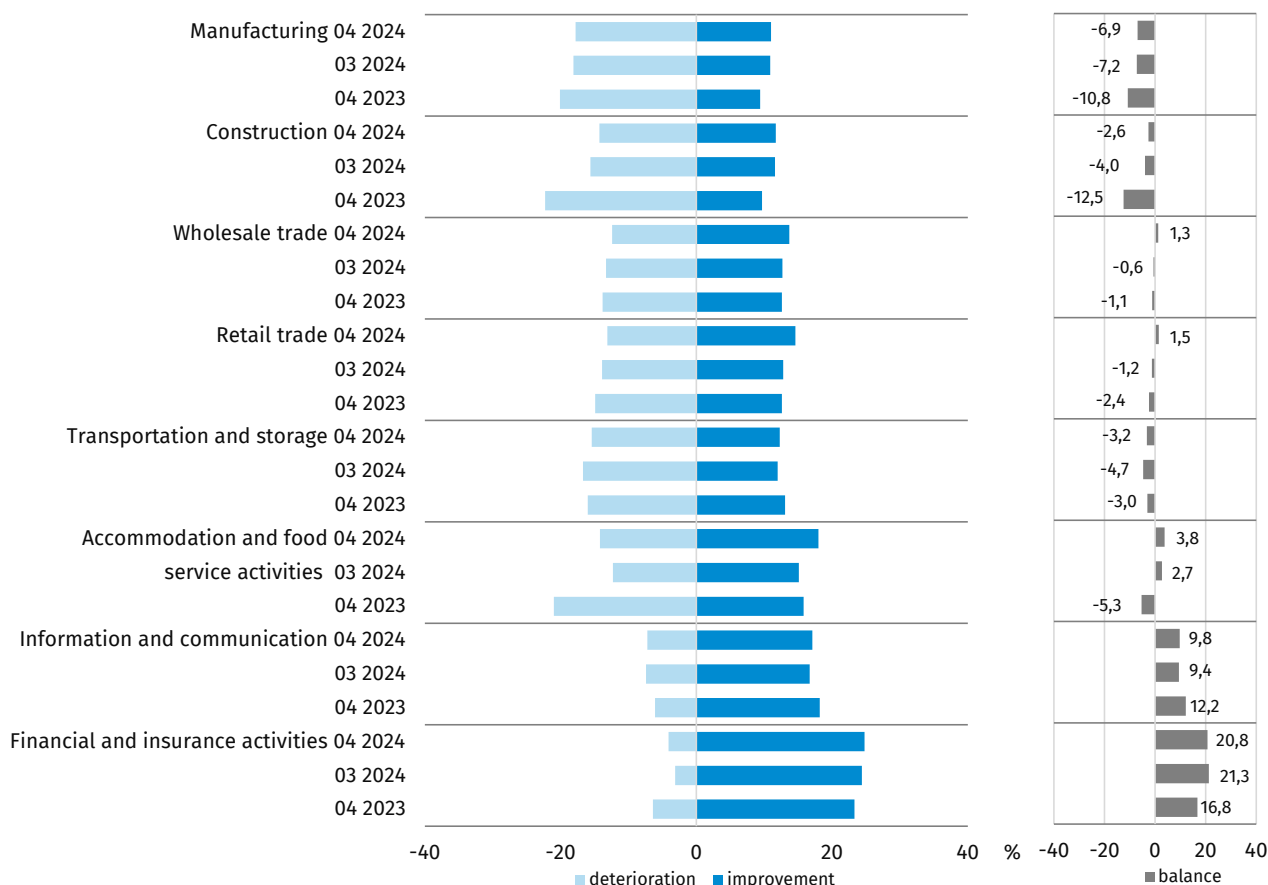
Executive summary

Indicators released in April show overall stabilisation of the economic situation. The assessments of general business climate indicator for all presented kinds of activities are in fact at a similar or slightly higher level as compared to the ones presented in March. The trend is also confirmed by seasonally adjusted data, in most of the cases the indicators are similar to the ones reported in the previous month. The indicator for construction, retail trade along with accommodation and food service activities is above the long-term mean, whereas below for the rest of presented areas. In majority of studied areas, month-to-month level of both "diagnostic" and "forecasting" components does not change or improves. Entities from financial and insurance activities section (plus 20.8) assess business tendency most positively, however below the long-term mean (plus 25.5). Pessimistic assessments are made only by entities from sections: manufacturing (minus 6.9), transportation and storage (minus 3.2) as well as construction (minus 2.6).

As regards factors limiting activity, in all of presented kinds of activities there is significant year-to-year decrease in the importance of uncertainty of economic environment (especially in financial and insurance activities section as well as accommodation and food service activities section, but also in retail trade). Costs of materials in construction also decreased significantly on a yearly basis. Units from all of presented kinds of activities (apart from manufacturing section) reported annual increase in difficulties related to costs of employment, especially in financial and insurance activities section.

Detailed results for in-depth questions about the current economic issues (negative effects of war in Ukraine as well as price developments) can be found in Chapter 7. Set of questions concerning negative effects of war in Ukraine and price developments was previously asked in January 2024.

Chart 1. General business climate indicator by kind of activity (NACE Rev. 2 sections and divisions)

GENERAL BUSINESS CLIMATE INDICATOR is a composite indicator. It is calculated as an arithmetic average of the balances of the answers to questions from the monthly questionnaire concerning current and expected economic situation. The scale ranges from -100 to +100. Values below 0 are considered as "negative" (pointing to worse business tendency) and above 0 - as "positive" (pointing to good business tendency). When it equals 0, it means that business tendency does not change.

Table 1. General business climate indicator by kind of activity (NACE Rev. 2 sections and divisions)

SPECIFICATION		Corresponding month of previous year	Last month	Current month	Long-term mean (see Methodological notes)
 Manufacturing	seasonally adjusted indicator (SA)	-13,4	-7,9	-9,6	1,1
	non-seasonally adjusted indicator (NSA)	-10,8	-7,2	-6,9	1,1
 Construction	seasonally adjusted indicator (SA)	-14,1	-4,3	-4,2	-3,5
	non-seasonally adjusted indicator (NSA)	-12,5	-4,0	-2,6	-3,5
 Wholesale trade	seasonally adjusted indicator (SA)	-4,4	-1,2	-0,9	2,8
	non-seasonally adjusted indicator (NSA)	-1,1	-0,6	1,3	2,8
 Retail trade	seasonally adjusted indicator (SA)	-4,4	-0,2	-0,6	-4,2
	non-seasonally adjusted indicator (NSA)	-2,4	-1,2	1,5	-4,3
 Transportation and storage	seasonally adjusted indicator (SA)	-3,7	-3,7	-3,9	-0,8
	non-seasonally adjusted indicator (NSA)	-3,0	-4,7	-3,2	-0,8
 Accommodation and food service activities	seasonally adjusted indicator (SA)	-9,0	4,7	0,0	-0,9
	non-seasonally adjusted indicator (NSA)	-5,3	2,7	3,8	-0,9
 Information and communication	seasonally adjusted indicator (SA)	11,3	9,8	9,0	17,9
	non-seasonally adjusted indicator (NSA)	12,2	9,4	9,8	17,9
 Financial and insurance activities	seasonally adjusted indicator (SA) ³
	non-seasonally adjusted indicator (NSA)	16,8	21,3	20,8	25,5

Table 2. Number of responses by basic kinds of activity (NACE Rev. 2 sections and divisions)

NACE Rev. 2 (symbol)	NACE Rev. 2 (description)	Sample size	Number of completed questionnaires	Percentage share of completed questionnaires ⁴
C	Manufacturing	3501	3287	94%
F	Construction	4000	3492	87%
46	Wholesale trade	3119	2932	94%
45+47	Retail trade	4681	4217	90%
H	Transportation and storage	944	876	93%
I	Accommodation and food service activities	339	311	92%
J	Information and communication	646	609	94%
K	Financial and insurance activities	266	246	92%

³ Time series does not require to be seasonally adjusted. These non-seasonally adjusted data can be analysed and interpreted in the same way as seasonally adjusted data.

⁴ Answers are provided by entrepreneurs between 1 and 10 day of given month.

Rozdział 1

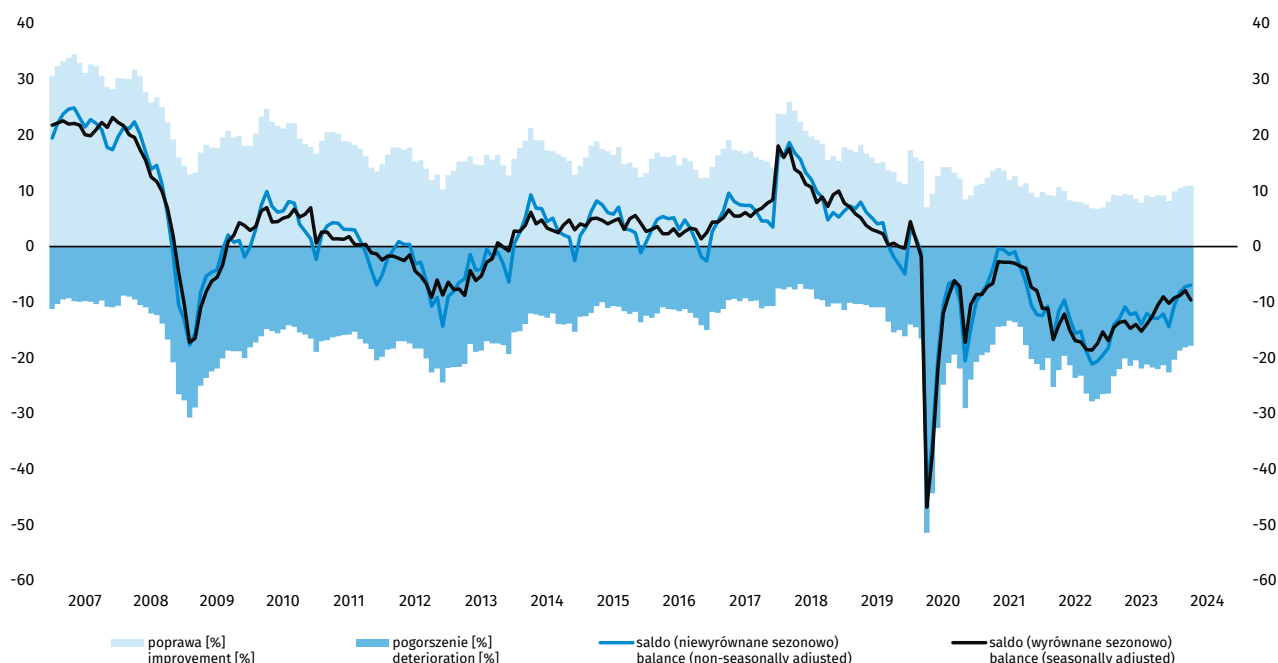
Chapter 1

Przetwórstwo przemysłowe

Manufacturing

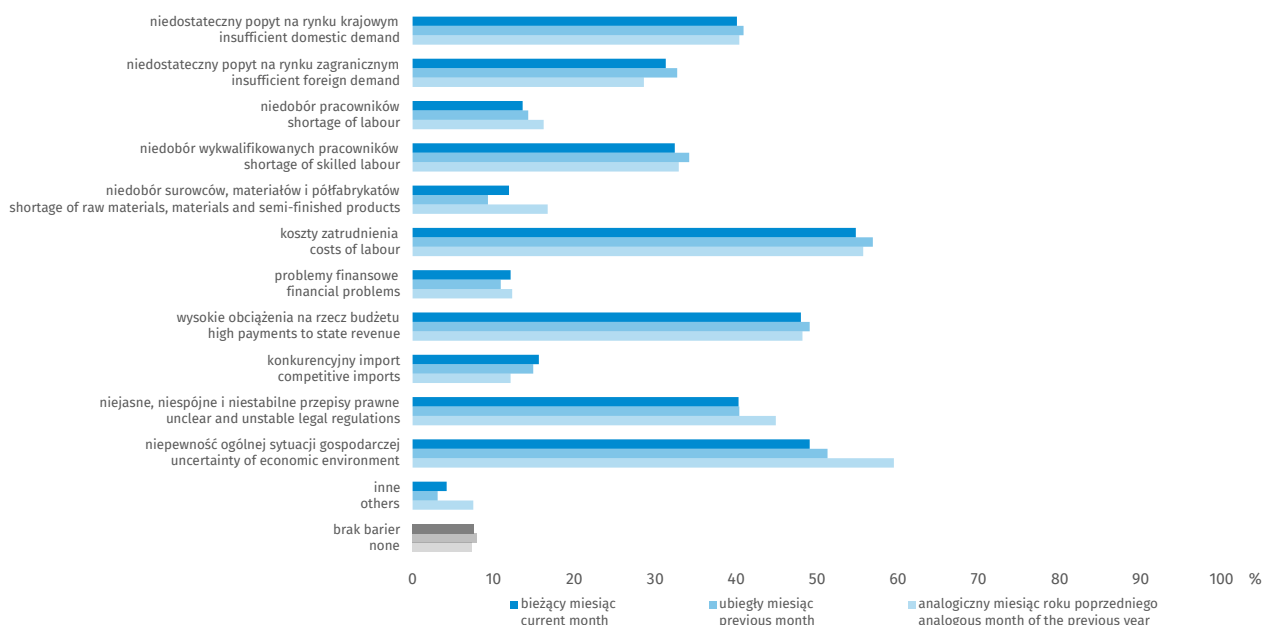
Wykres 2. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji przetwórstwo przemysłowe
Chart 2. General business climate indicator in manufacturing section

W bieżącym miesiącu wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury kształtuje się na poziomie minus 6,9 (przed miesiącem minus 7,2). Poprawę koniunktury sygnalizuje 11,0% przedsiębiorstw, a jej pogorszenie 17,8% (przed miesiącem odpowiednio 10,9% i 18,1%). Pozostałe przedsiębiorstwa uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Bieżące oceny w zakresie portfela zamówień i produkcji poprawiają się, choć nadal pozostają negatywne. Odpowiednie prognozy są nieznacznie pozytywne, drugi miesiąc z rzędu. Utrzymują się niekorzystne diagnozy i przewidywania dotyczące sytuacji finansowej. Stan zapasów wyrobów gotowych jest uznawany przez przedsiębiorców za odpowiedni w stosunku do zapotrzebowania. Planowane redukcje zatrudnienia są zbliżone do sygnalizowanych w marcu. Dyrektorzy przedsiębiorstw prognozują wzrost cen wyrobów przemysłowych, ale mniej znaczący niż w ostatnich sześciu miesiącach.

Wykres 3. Bariery działalności gospodarczej w sekcji przetwórstwo przemysłowe
Chart 3. Factors limiting business activity in manufacturing section

Odsetek przedsiębiorców nieodczuwających żadnych barier w prowadzeniu bieżącej działalności kształtuje się na poziomie 7,6% (przed rokiem – 7,3%).

Przedsiębiorstwa zgłaszające bariery najczęściej wskazują na trudności związane z kosztami zatrudnienia (54,8% w kwietniu br., 55,7% w analogicznym miesiącu ub.r.), niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej (49,1% w kwietniu br., 59,5% przed rokiem) i wysokimi obciążeniami na rzecz budżetu (48,0% w kwietniu br., 48,2% w analogicznym miesiącu ub.r.).

W skali roku wzrosło jedynie znaczenie barier związanych z konkurencyjnym importem (z 12,1% do 15,6%) oraz niedostatecznym popytem na rynku zagranicznym (z 28,6% do 31,3%). Najbardziej spadła uciążliwość bariery wynikającej z niepewności ogólnej sytuacji gospodarczej.

Badanie koniunktury w przetwórstwie przemysłowym (sekcja C wg PKD 2007) metodą testu koniunktury wprowadzone zostało w GUS w czerwcu 1992 r. Jest ono prowadzone na podstawie ankiety miesięcznej, z dodatkowymi pytaniami zadawanymi w styczniu, kwietniu, lipcu i październiku.

Wyniki badania prezentowane są według:

- klas wielkości: 10-49 osób pracujących, 50-249 osób pracujących, 250 i więcej osób pracujących,
- działów PKD 2007,
- głównych grup produkcji przemysłowej (MIGs) – podział na dobra konsumpcyjne, inwestycyjne i zaopatrzeniowe; z dóbr konsumpcyjnych wyodrębnia się dobra trwałego użytku oraz nietrwałego użytku, a z tych ostatnich – żywność i napoje,
- województw (dane publikowane są od początku 2011 r.).

Dane opracowano metodą przedsiębiorstw.

Zakres przedmiotowy badania stanowią pytania o bieżącą i przewidywaną działalność przedsiębiorstwa, w odniesieniu do podstawowych wymiarów działania podmiotu i nawiązujących do podstawowych zjawisk ekonomicznych takich jak m.in. ogólna sytuacja gospodarcza przedsiębiorstwa, portfel zamówień, produkcja, zapasy, sytuacja finansowa, zatrudnienie, ceny, moce produkcyjne, zagwarantowany okres produkcji, bariery działalności, pozycja wobec konkurencji.

Rozdział 2

Chapter 2

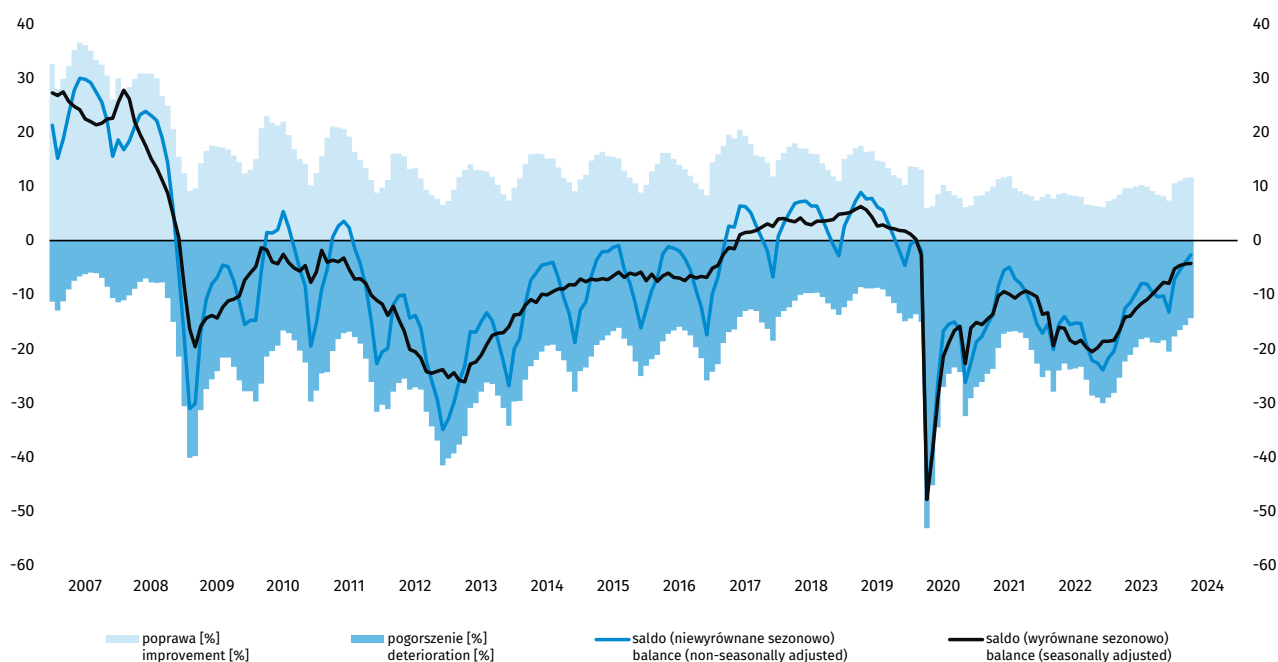
Budownictwo

Construction

Wykres 4. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji budownictwo

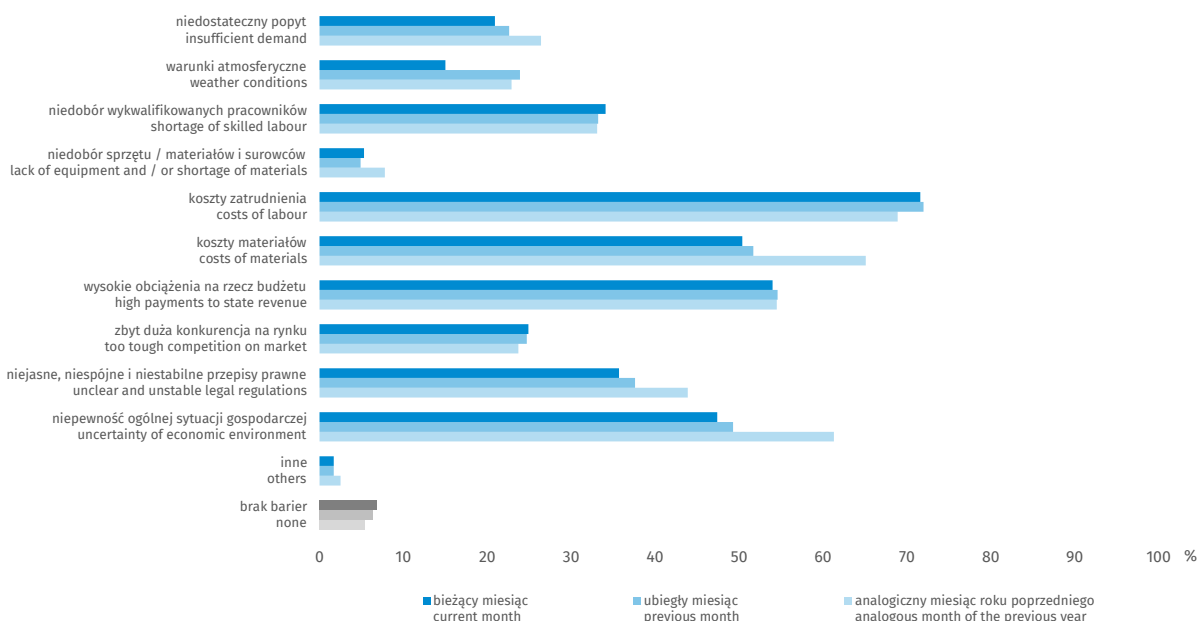
Chart 4. General business climate indicator in construction section

W bieżącym miesiącu wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury kształtuje się na poziomie minus 2,6 (przed miesiącem minus 4,0). Poprawę koniunktury sygnalizuje 11,7% przedsiębiorstw, a jej pogorszenie – 14,3% (przed miesiącem odpowiednio 11,6% i 15,6%). Pozostałe przedsiębiorstwa uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Diagnozy w zakresie portfela zamówień, produkcji budowlano-montażowej na rynku krajowym i sytuacji finansowej poprawiają się drugi miesiąc z rzędu, choć nadal pozostają negatywne. Prognozy dotyczące portfela zamówień są nieznacznie pozytywne, zbliżone do formułowanych w marcu. Kwiecień jest czwartym kolejnym miesiącem, w którym obserwujemy poprawę przewidywań w zakresie produkcji (prognozy pozytywne po raz pierwszy od sierpnia 2019 roku) i sytuacji finansowej (wskazania dalej pozostają niekorzystne). Dyrektorzy firm budowlanych przewidują niewielkie ograniczenie zatrudnienia, zbliżone do prognozowanego w marcu. Przewidywany jest wzrost cen robót budowlano-montażowych, ale mniej znaczący niż w ostatnich czterech miesiącach.

Wykres 5. Bariery działalności gospodarczej w sekcji budownictwo
Chart 5. Factors limiting business activity in construction section

Odsetek przedsiębiorców nieodczuwających żadnych barier w prowadzeniu bieżącej działalności kształtuje się na poziomie 6,9% (przed rokiem 5,4%).

Przedsiębiorstwa zgłaszające bariery najczęściej wskazują na trudności związane z kosztami zatrudnienia (71,6% w kwietniu br., 68,9% w analogicznym miesiącu ub.r.).

W skali roku najbardziej wzrosło znaczenie trudności wynikających z kosztów zatrudnienia, a najbardziej spadła uciążliwość barier związanych z kosztami materiałów (z 65,1% do 50,4%) oraz niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej (z 61,3% do 47,4%).

Badanie koniunktury w budownictwie (sekcja F wg PKD 2007) metodą testu koniunktury wprowadzone zostało w GUS w lipcu 1993 r. Jest ono prowadzone na podstawie ankiety miesięcznej.

Wyniki badania prezentowane są według:

- klas wielkości: do 9 osób pracujących, 10-49 osób pracujących, 50-249 osób pracujących, 250 i więcej osób pracujących (podmioty o liczbie pracujących do 9 osób zostały objęte badaniem od 2006 roku),
- województw (dane publikowane są od początku 2011 r.).

Dane opracowano metodą przedsiębiorstw.

Zakres przedmiotowy badania stanowią pytania o bieżącą i przewidywaną działalność przedsiębiorstwa, w odniesieniu do podstawowych wymiarów działania podmiotu i nawiązujących do podstawowych zjawisk ekonomicznych takich jak m.in. ogólna sytuacja gospodarcza przedsiębiorstwa, bariery działalności, portfel zamówień, moce produkcyjne, zagwarantowany okres działania, produkcja, sytuacja finansowa, opóźnienia płatności za wykonane roboty, zatrudnienie, ceny.

Rozdział 3

Chapter 3

Handel

Trade

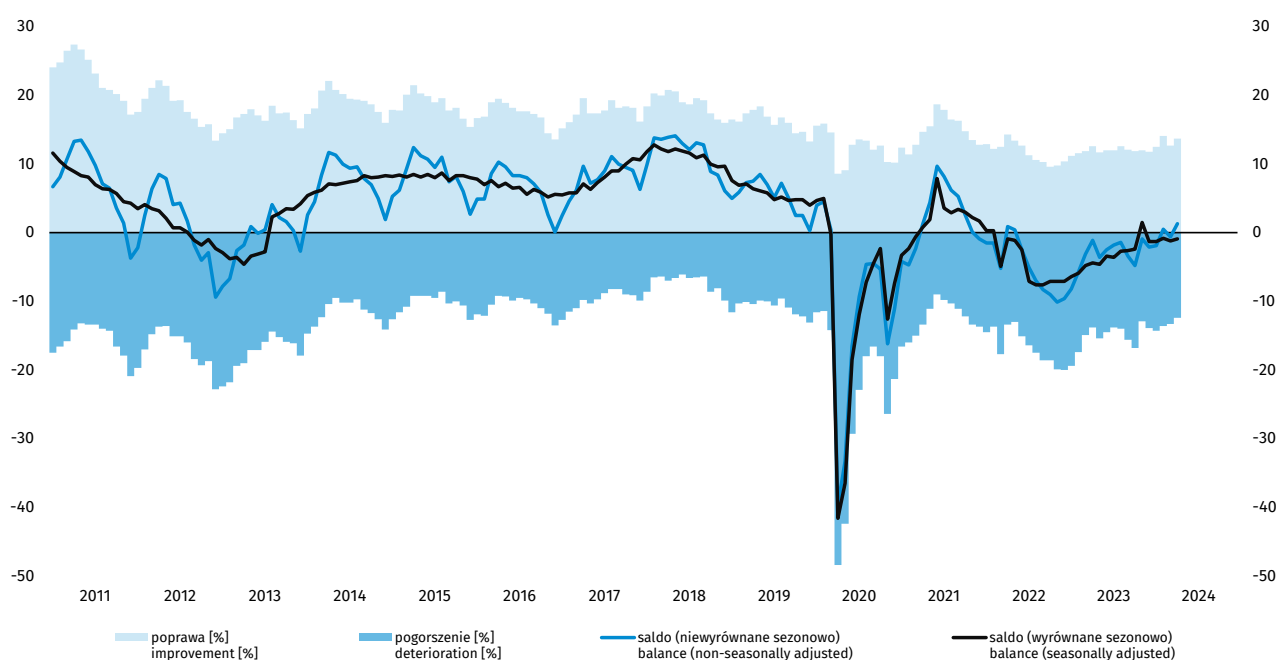
3.1. Handel hurtowy

3.1. Wholesale trade

Wykres 6. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w handlu hurtowym

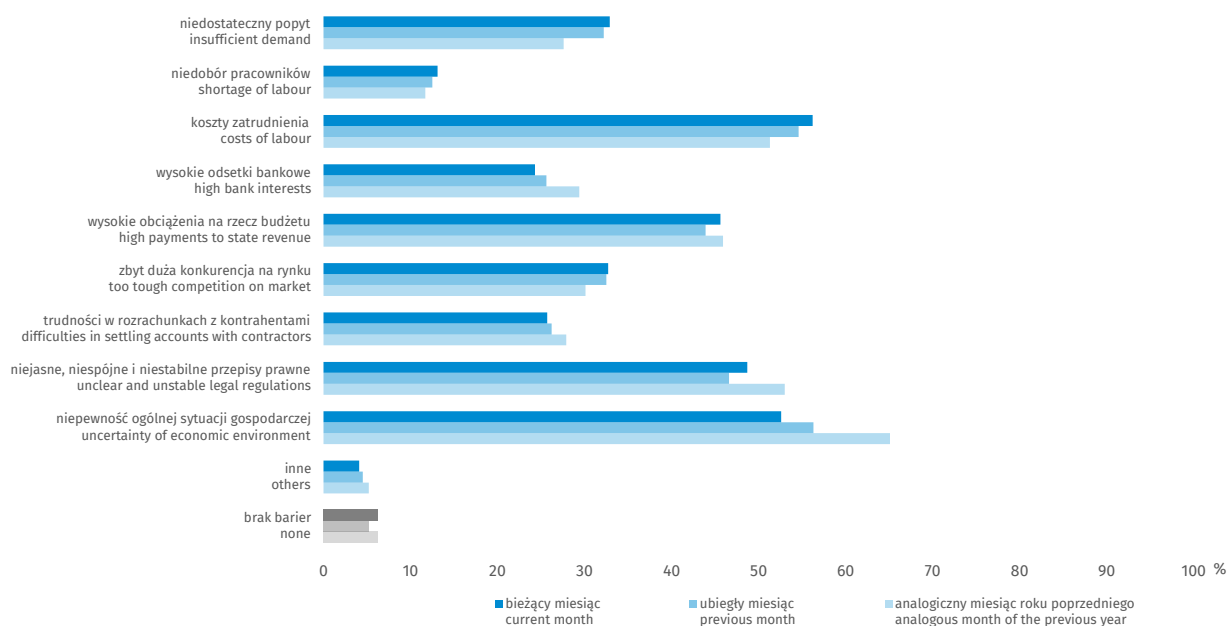
Chart 6. General business climate indicator in wholesale trade

W bieżącym miesiącu wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury kształtuje się na poziomie plus 1,3 (minus 0,6 w marcu). Poprawę koniunktury sygnalizuje 13,7% badanych przedsiębiorstw, pogorszenie – 12,4% (miesiąc wcześniej odpowiednio 12,7% i 13,3%). Pozostałe podmioty uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Od początku br. widoczna jest poprawa ocen sprzedaży, a dodatkowo w kwietniu są one pozytywne po raz pierwszy od czerwca 2022 r.; utrzymują się korzystne przewidywania w tym zakresie. Diagnozy dotyczące sytuacji finansowej są nieco mniej pesymistyczne od zgłaszanych w poprzednich dwóch miesiącach; odpowiednie prognozy są niekorzystne, zbliżone do formułowanych w marcu i lutym. Firmy zgłaszają nadmiar zapasów towarów. Przedsiębiorcy nadal planują redukcje zatrudnienia, aczkolwiek na przestrzeni ostatnich kilku miesięcy w coraz mniejszej skali. Przewidywane jest utrzymanie tempa wzrostu cen.

Wykres 7. Bariery działalności gospodarczej w handlu hurtowym
Chart 7. Factors limiting business activity in wholesale trade

W kwietniu, jak przed rokiem, 6,3% przedsiębiorstw handlu hurtowego deklaruje, że nie napotyka na problemy w prowadzeniu bieżącej działalności.

Przedsiębiorstwa zgłaszające bariery najczęściej wskazują na trudności związane z kosztami zatrudnienia (56,2% w kwietniu br., 51,3% w analogicznym miesiącu ub.r.) oraz niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej (52,6% w kwietniu br., 65,1% przed rokiem).

W ujęciu rocznym najbardziej wzrosło znaczenie niedostatecznego popytu (z 27,6% do 32,9%) oraz kosztów zatrudnienia. Najbardziej w skali roku spadło odczuwanie trudności wynikających z niepewności ogólnej sytuacji gospodarczej.

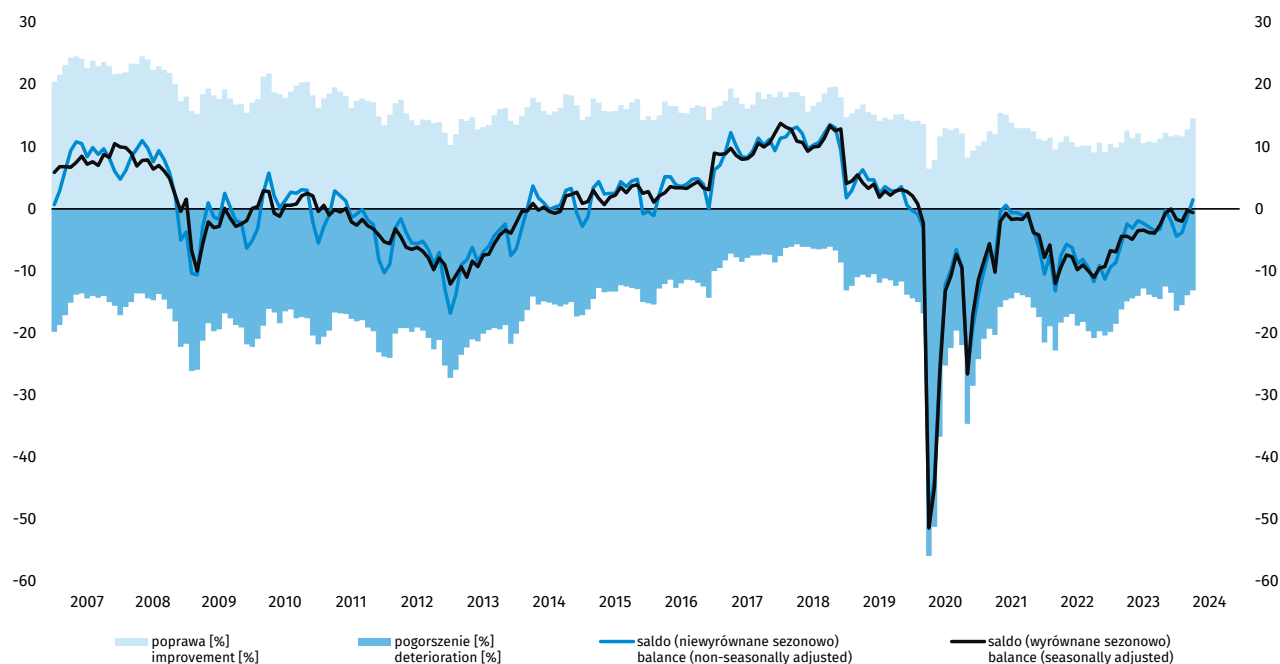
3.2. Handel detaliczny

3.2. Retail trade

Wykres 8. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w handlu detalicznym

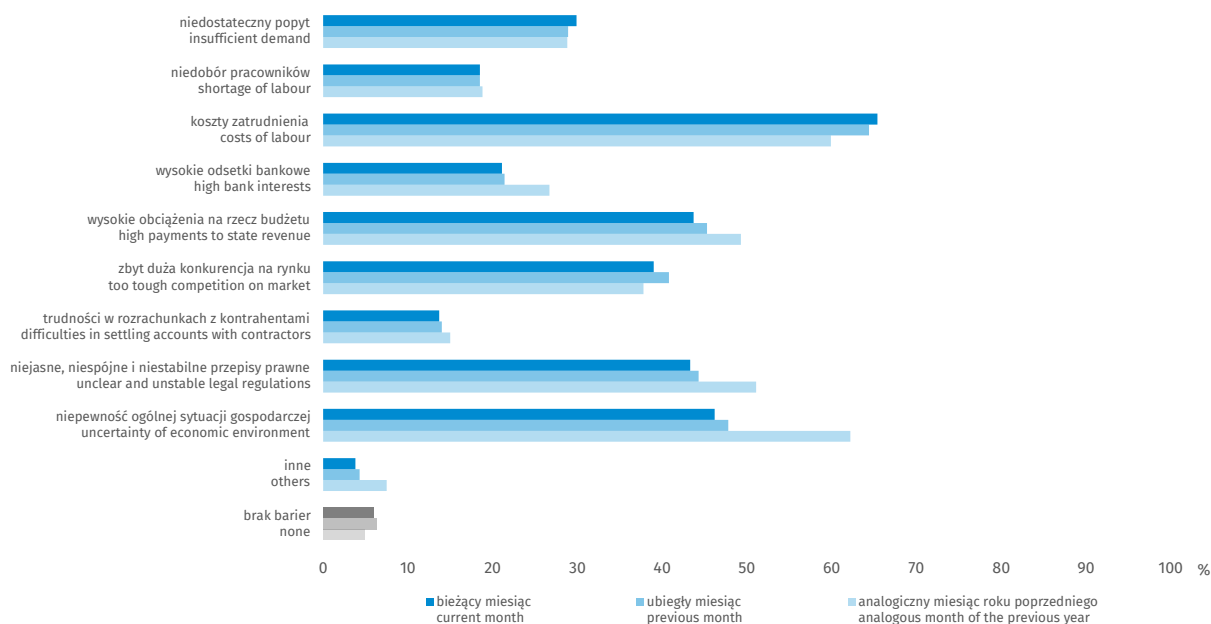
Chart 8. General business climate indicator in retail trade

W kwietniu wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury kształtuje się na poziomie plus 1,5 (minus 1,2 przed miesiącem). Poprawę koniunktury sygnalizuje 14,6% badanych przedsiębiorstw, pogorszenie – 13,1% (w marcu odpowiednio 12,8% i 13,9%). Pozostałe podmioty uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Diagnozy sprzedaży są korzystne po raz pierwszy od grudnia ub.r.; utrzymują się optymistyczne prognozy w tym zakresie. Na przestrzeni ostatnich miesięcy widoczna jest poprawa ocen i przewidywań dotyczących sytuacji finansowej, choć są one ciągle pesymistyczne. Poziom zapasów towarów jest nadal nadmierny. W dalszym ciągu firmy planują redukcje zatrudnienia, aczkolwiek na przestrzeni ostatnich dwóch miesięcy w coraz mniejszej skali. Przedsiębiorcy prognozują nieznaczne przyspieszenie tempa wzrostu cen.

Wykres 9. Bariery działalności gospodarczej w handlu detalicznym
Chart 9. Factors limiting business activity in retail trade

W kwietniu 6,0% przedsiębiorstw handlu detalicznego deklaruje, że nie napotyka na problemy w prowadzeniu bieżącej działalności (4,9% przed rokiem).

Przedsiębiorstwa zgłaszające bariery najczęściej wskazują na trudności związane z kosztami zatrudnienia (65,4% w kwietniu br., 59,9% w analogicznym miesiącu ub.r.).

Koszty zatrudnienia są barierą, której odczuwanie najbardziej wzrosło w skali roku; w największym stopniu zmniejszyło się znaczenie niepewności ogólnej sytuacji gospodarczej (z 62,2% do 46,2%).

Badanie koniunktury w handlu detalicznym (działy 45 i 47 wg PKD 2007) metodą testu koniunktury wprowadzone zostało w GUS w październiku 1993 r. Dane z zakresu handlu hurtowego (dział 46 wg PKD 2007) są publikowane od stycznia 2011 r. Badanie prowadzone jest na podstawie ankiety miesięcznej.

Wyniki badania prezentowane są według:

- klas wielkości: do 9 osób pracujących, 10-49 osób pracujących, 50-249 osób pracujących, 250 i więcej osób pracujących,
- wybranych branż wg PKD 2007,
- województw (dane publikowane są od początku 2011 r.).

Dane opracowano metodą przedsiębiorstw.

Zakres przedmiotowy badania stanowią pytania o bieżącą i przewidywaną działalność przedsiębiorstwa, w odniesieniu do podstawowych wymiarów działania podmiotu i nawiązujących do podstawowych zjawisk ekonomicznych takich jak m.in. sprzedaż, ogólna sytuacja gospodarcza przedsiębiorstwa, bariery działalności, zapasy towarów, sytuacja finansowa, źródła finansowania środków obrotowych, ceny, popyt na towary, zamówienia u dostawców, zatrudnienie, nakłady inwestycyjne.

Rozdział 4

Chapter 4

Usługi

Services

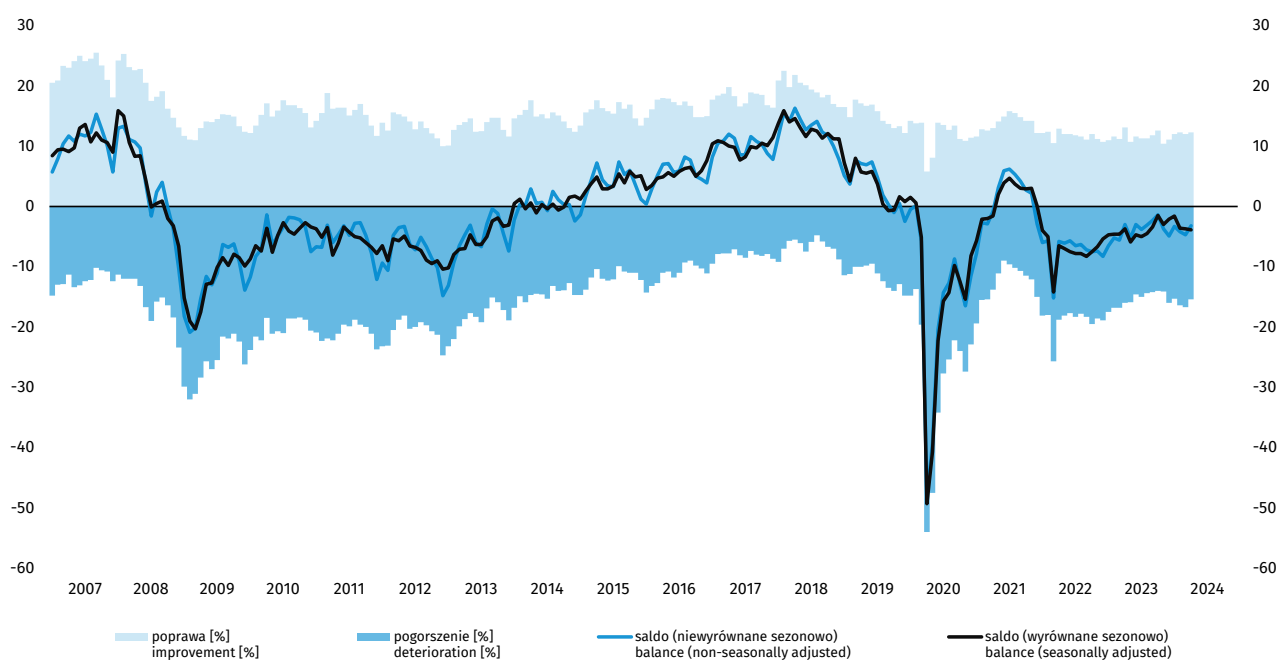
4.1. Transport i gospodarka magazynowa

4.1. Transportation and storage

Wykres 10. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji transport i gospodarka magazynowa

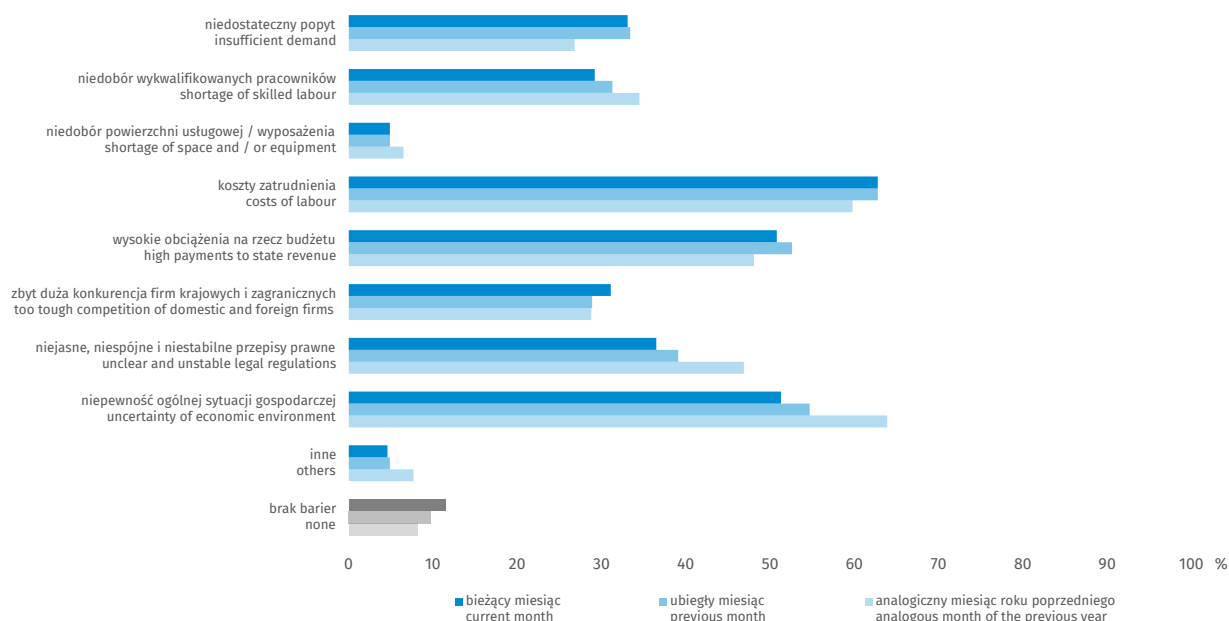
Chart 10. General business climate indicator in transportation and storage section

W kwietniu wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury kształtuje się na poziomie minus 3,2 (minus 4,7 w marcu). Poprawę koniunktury odnotowuje 12,3% badanych firm, a jej pogorszenie – 15,4% (przed miesiącem odpowiednio 12,0% i 16,7%). Pozostałe przedsiębiorstwa uważają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Diagnozy popytu, sprzedaży oraz sytuacji finansowej poprawiają się, choć są nadal negatywne. Prognozy popytu i sytuacji finansowej są niekorzystne i zbliżone do formułowanych w marcu, przy mniej negatywnych niż przed miesiącem oczekiwaniach dotyczących sprzedaży. Dyrektorzy jednostek nie przewidują zmian w zakresie zatrudnienia. W najbliższych trzech miesiącach można oczekiwać wzrostu cen, zbliżonego do prognozowanego w marcu i lutym.

Wykres 11. Bariery działalności gospodarczej w sekcji transport i gospodarka magazynowa
 Chart 11. Factors limiting business activity in transportation and storage section

Odsetek przedsiębiorców nieodczuwających żadnych barier w prowadzeniu bieżącej działalności kształtuje się na poziomie 11,5% (przed rokiem 8,2%).

Firmy zgłaszające bariery najczęściej wskazują na trudności związane z kosztami zatrudnienia (62,8% w kwietniu br., 59,8% przed rokiem), niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej (51,3% w kwietniu br., 63,9% przed rokiem) oraz wysokimi obciążeniami na rzecz budżetu (50,8% w kwietniu br., 48,1% przed rokiem).

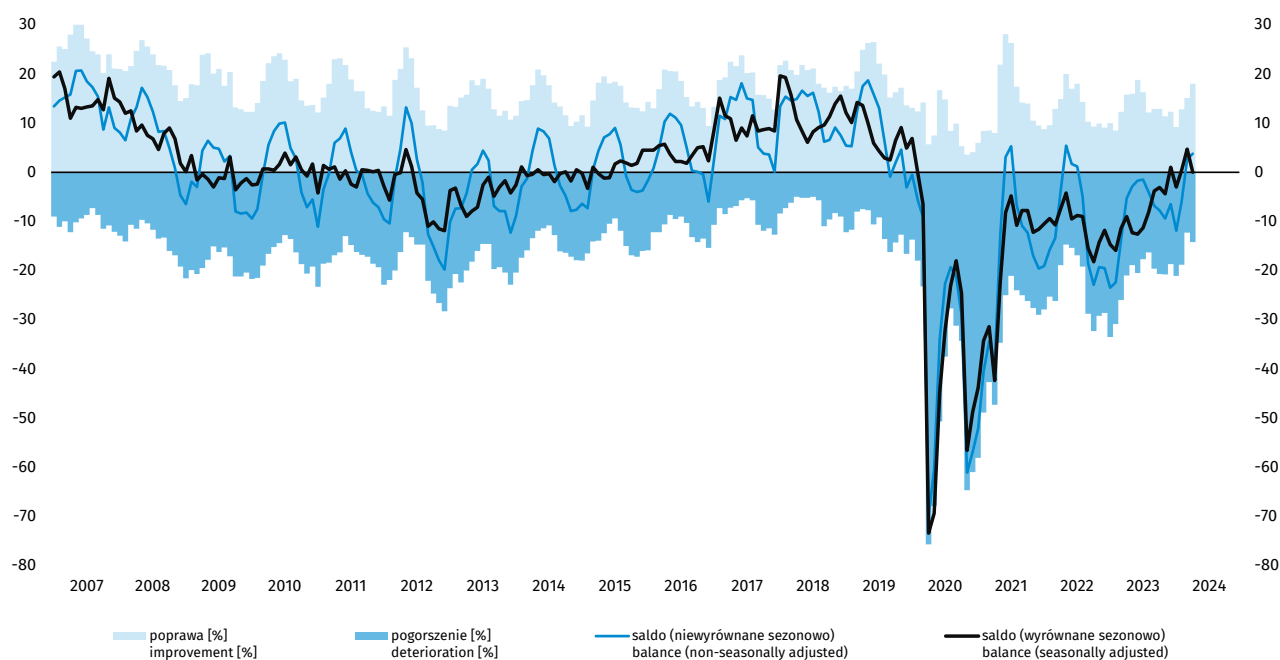
W porównaniu z kwietniem ub.r. w największym stopniu wzrosło znaczenie bariery związanej z niedostatecznym popytem (z 26,8% do 33,1%), natomiast najbardziej spadło – utrudnień związanych z niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej oraz niejasnymi, niespójnymi i niestabilnymi przepisami prawnymi (z 46,9% do 36,5%).

4.2. Zakwaterowanie i gastronomia

4.2. Accommodation and food service activities

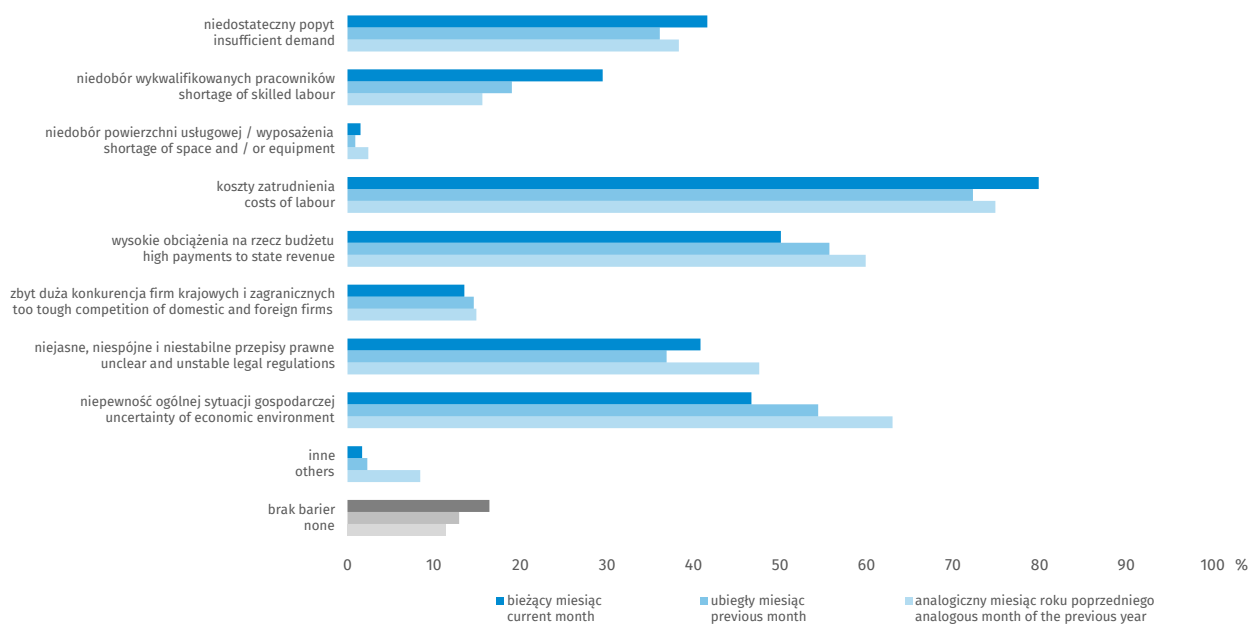
Wykres 12. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji zakwaterowanie i gastronomia
Chart 12. General business climate indicator in accommodation and food service activities section

W kwietniu wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury kształtuje się na poziomie plus 3,8 (plus 2,7 w marcu). Poprawę koniunktury odnotowuje 18,0% badanych firm, a jej pogorszenie – 14,2% (przed miesiącem odpowiednio 15,1% i 12,3%). Pozostałe przedsiębiorstwa uważają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

W ostatnich miesiącach poprawiają się negatywne diagnozy popytu, sprzedaży oraz sytuacji finansowej. Prognozy popytu i sprzedaży są mniej korzystne od formułowanych w marcu, mimo to przewidywania dotyczące sytuacji finansowej są bardziej pozytywne od zgłaszanych przed miesiącem. Dyrektorzy jednostek zapowiadają nieznaczne ograniczenie zatrudnienia. Prognozowany jest wzrost cen, ale mniej znaczący niż w ostatnich czterech miesiącach.

Wykres 13. Bariery działalności gospodarczej w sekcji zakwaterowanie i gastronomia
 Chart 13. Factors limiting business activity in accommodation and food service activities section

Odsetek przedsiębiorców nieodczuwających żadnych barier w prowadzeniu bieżącej działalności kształtuje się na poziomie 16,4% (przed rokiem 11,4%).

Firmy zgłaszające bariery najczęściej wskazują na trudności związane z kosztami zatrudnienia (79,9% w kwietniu br., 74,9% przed rokiem), wysokimi obciążeniami na rzecz budżetu (50,1% w kwietniu br., 59,9% przed rokiem), niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej (46,7% w kwietniu br., 63,0% przed rokiem), niedostatecznym popytem (41,6% w kwietniu br., 38,3% przed rokiem), oraz niejasnymi, niespójnymi i niestabilnymi przepisami prawnymi (40,8% w kwietniu br., 47,6% przed rokiem).

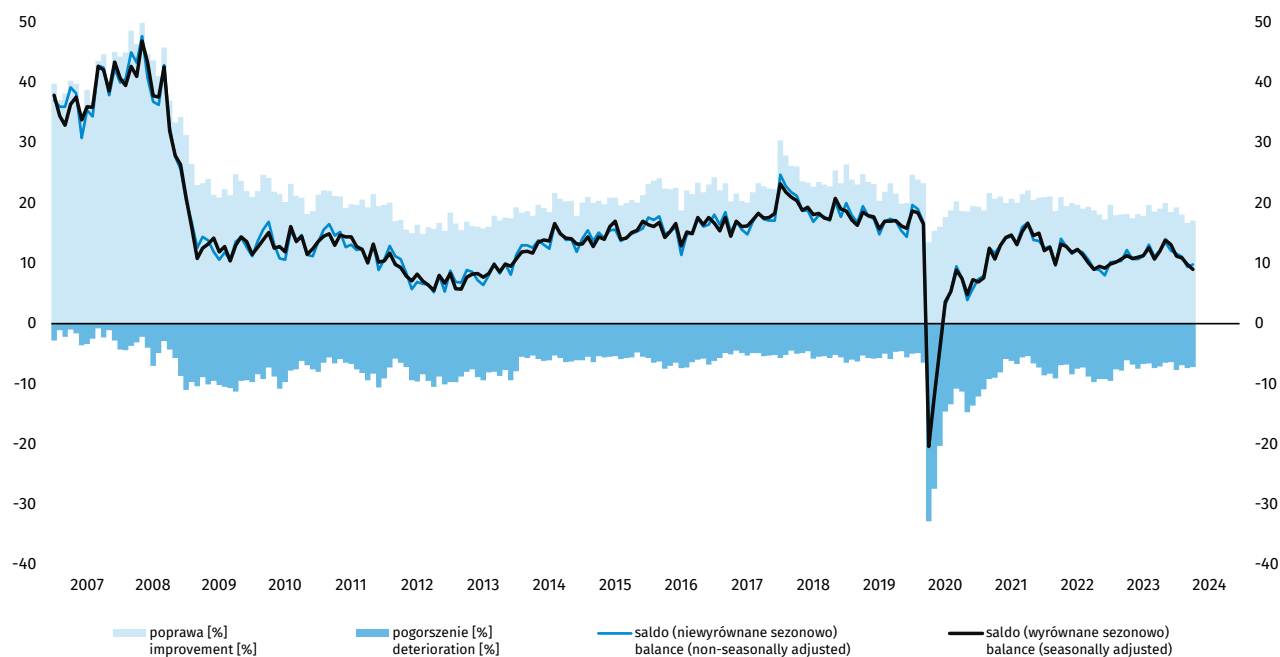
W skali roku najbardziej wzrosło znaczenie trudności wynikających z niedoboru wykwalifikowanych pracowników (z 15,6% do 29,5%), a najbardziej spadła uciążliwość bariery związanej z niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej.

4.3. Informacja i komunikacja

4.3. Information and communication

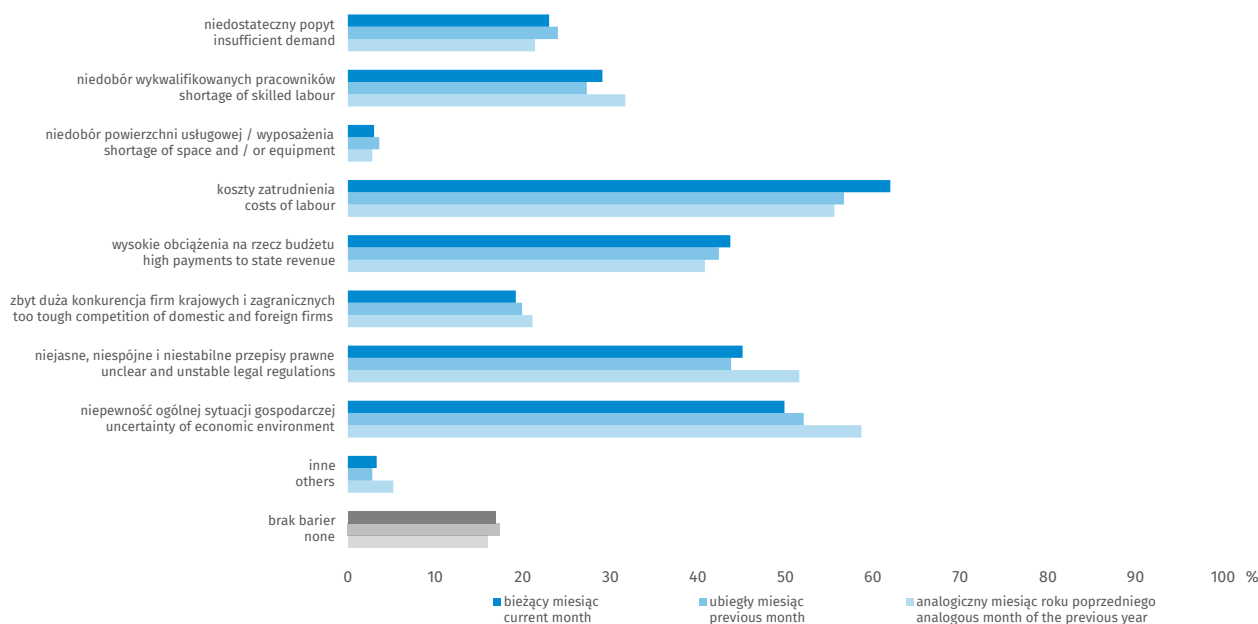
Wykres 14. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji informacja i komunikacja
Chart 14. General business climate indicator in information and communication section

W kwietniu wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury kształtuje się na poziomie plus 9,8 (plus 9,4 w marcu). Poprawę koniunktury odnotowuje 17,1% badanych firm, a jej pogorszenie – 7,2% (przed miesiącem odpowiednio 16,7% i 7,4%). Pozostałe przedsiębiorstwa uważają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Dyrektorzy jednostek nie zgłaszają zmian w zakresie bieżącego popytu. Od stycznia br. nieznacznie pogarszają się diagnozy sprzedaży i sytuacji finansowej – są one drugi miesiąc z rzędu negatywne. Po raz pierwszy od sierpnia ub.r. przewidywania dotyczące popytu są optymistyczne. Prognozy sprzedaży są korzystne i najlepsze od pięciu miesięcy. Przewidywania dotyczące sytuacji finansowej są zbliżone do oczekiwań z marca. Kierujący jednostkami przewidują zwiększenie zatrudnienia. Spodziewać się można wzrostu cen, choć najmniejszego od pięciu miesięcy.

Wykres 15. Bariery działalności gospodarczej w sekcji informacja i komunikacja
 Chart 15. Factors limiting business activity in information and communication section

Odsetek przedsiębiorców nieodczuwających żadnych barier w prowadzeniu bieżącej działalności kształtuje się na poziomie 16,9% (przed rokiem 16,0%).

Firmy zgłaszające bariery najczęściej wskazują na trudności związane z kosztami zatrudnienia (62,0% w kwietniu br., 55,6% przed rokiem), niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej (49,9% w kwietniu br., 58,7% przed rokiem), niejasnymi, niespójnymi i niestabilnymi przepisami prawnymi (45,1% w kwietniu br., 51,6% przed rokiem) oraz wysokimi obciążeniami na rzecz budżetu (43,7% w kwietniu br., 40,8% przed rokiem).

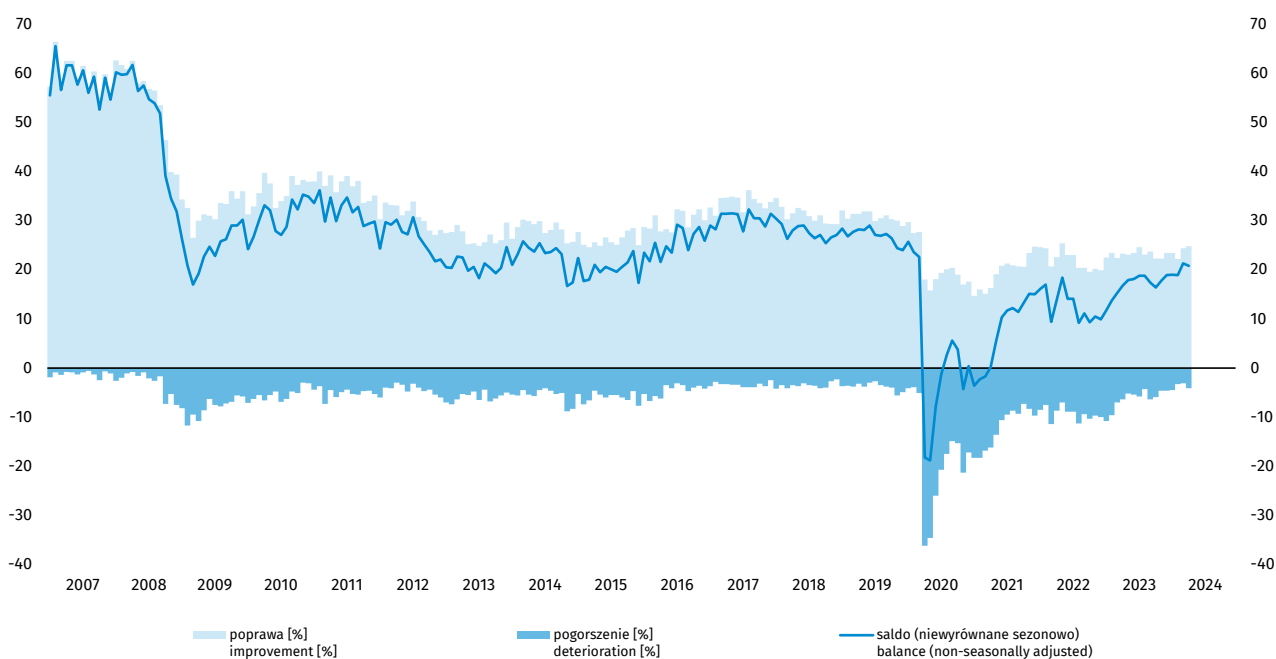
W porównaniu z kwietniem ub.r. w największym stopniu wzrosło znaczenie bariery kosztów zatrudnienia, natomiast najbardziej spadło – utrudnień związanych z niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej oraz niejasnymi, niespójnymi i niestabilnymi przepisami prawnymi.

4.4. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa

4.4. Financial and insurance activities

Wykres 16. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji działalność finansowa i ubezpieczeniowa⁵
Chart 16. General business climate indicator in financial and insurance activities section⁶

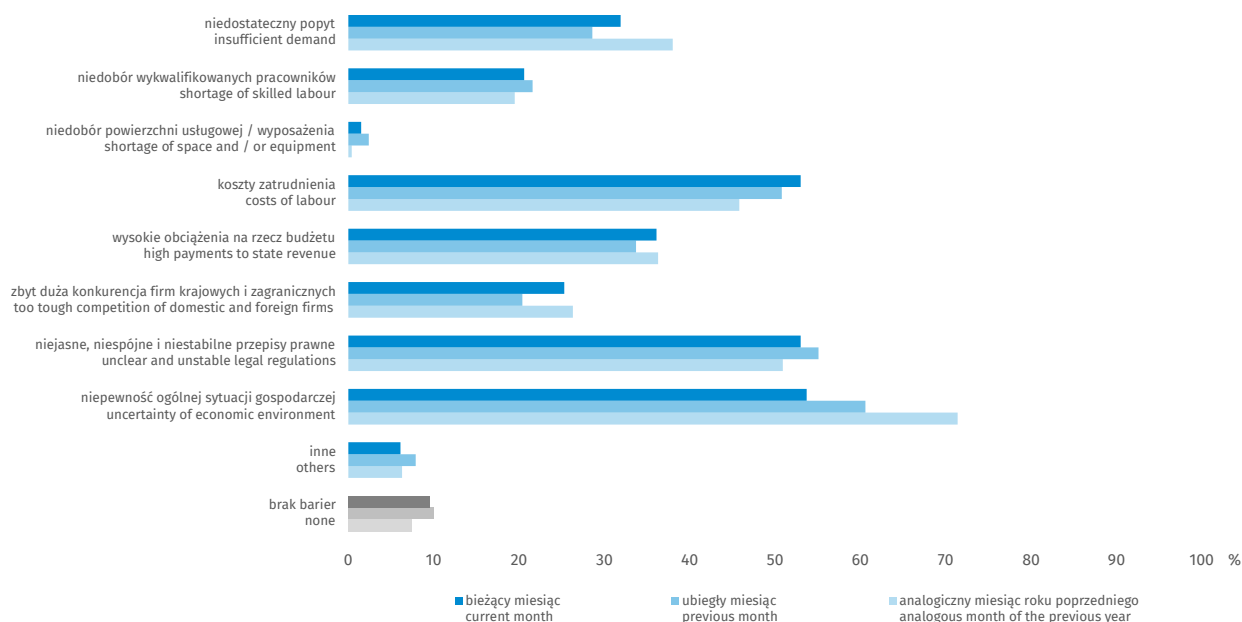
W kwietniu wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury kształtuje się na poziomie plus 20,8 (plus 21,3 w marcu). Poprawę koniunktury odnotowuje 24,8% badanych firm, a jej pogorszenie – 4,1% (przed miesiącem odpowiednio 24,4% i 3,1%). Pozostałe przedsiębiorstwa uważają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Bieżący popyt i sytuacja finansowa oceniane są korzystnie, podobnie jak przed miesiącem. Diagnozy sprzedaży są pozytywne i lepsze od zgłaszanych w marcu i lutym. Od dwóch miesięcy poprawiają się prognozy sprzedaży i sytuacji finansowej. Prognozy popytu są zbliżone do oczekiwań z marca. Przewidywane jest zwiększenie zatrudnienia, podobne do oczekiwanego w ostatnich trzech miesiącach. Dyrektorzy przedsiębiorstw prognozują wzrost cen, najbardziej znaczący od lipca ub.r.

⁵ Szereg niesezonowy, nie wymaga wyrównania sezonowego. Te dane niewyrównane sezonowo mogą być analizowane i interpretowane w sposób analogiczny jak dane wyrównane.

⁶ Time series does not require to be seasonally adjusted. These non-seasonally adjusted data can be analysed and interpreted in the same way as seasonally adjusted data.

Wykres 17. Bariery działalności gospodarczej w sekcji działalność finansowa i ubezpieczeniowa
Chart 17. Factors limiting business activity in financial and insurance activities section

Odsetek przedsiębiorców nieodczuwających żadnych barier w prowadzeniu bieżącej działalności kształtuje się na poziomie 9,5% (przed rokiem 7,4%).

Firmy zgłaszające bariery najczęściej wskazują na trudności związane z niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej (53,7% w kwietniu br., 71,4% przed rokiem), niejasnymi, niespójnymi i niestabilnymi przepisami prawnymi (53,0% w kwietniu br., 50,9% przed rokiem) oraz kosztami zatrudnienia (53,0% w kwietniu br., 45,8% przed rokiem).

W porównaniu z kwietniem ub.r. w największym stopniu wzrosło znaczenie bariery kosztów zatrudnienia, natomiast najbardziej spadło – utrudnień związanych z niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej.

Badanie koniunktury w usługach metodą testu koniunktury wprowadzone zostało w GUS w styczniu 2003 r. Obejmuje ono jednostki prowadzące działalność zaklasyfikowaną wg PKD 2007 do sekcji: H, I, J, K, L, M, N, R (z wyłączeniem instytucji kultury posiadających osobowość prawną), S (z wyłączeniem działu 94).

Badanie prowadzone jest na podstawie ankiety miesięcznej.

Wyniki badania prezentowane są według:

- sekcji i wybranych działów PKD 2007,
- województw (dane publikowane są od początku 2011 r.).

Dane opracowano metodą przedsiębiorstw.

Zakres przedmiotowy badania stanowią pytania o bieżącą i przewidywaną działalność przedsiębiorstwa, w odniesieniu do podstawowych wymiarów działania podmiotu i nawiązujących do podstawowych zjawisk ekonomicznych takich jak m.in. ogólna sytuacja gospodarcza jednostki, popyt na usługi, zatrudnienie, bariery działalności, sprzedaż, moce produkcyjne, zagwarantowany okres działania, sytuacja finansowa, opóźnienia płatności, ceny, źródła finansowania działalności.

Rozdział 5

Chapter 5

Stopień wykorzystania mocy produkcyjnych w przetwórstwie przemysłowym i budownictwie⁷

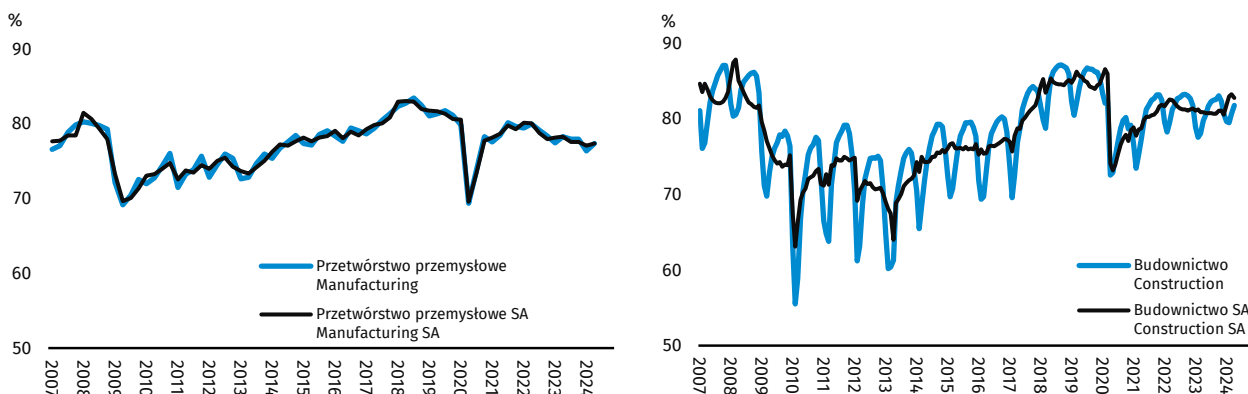
Capacity utilization in manufacturing and construction⁸

Wykorzystanie mocy produkcyjnych w sekcji przetwórstwo przemysłowe wynosi 77,4% (w kwietniu ub.r. 78,3%).

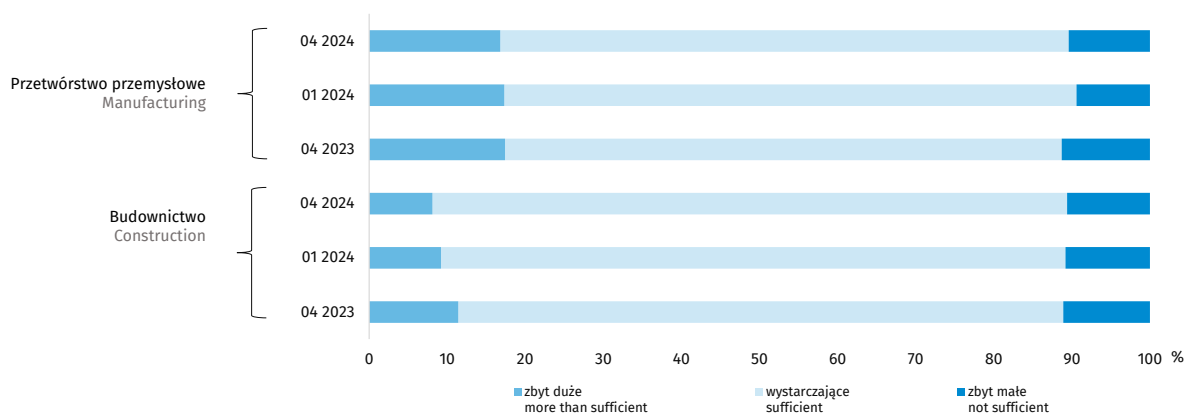
Najwyższe wykorzystanie mocy produkcyjnych w przetwórstwie przemysłowym zgłaszają zajmujący się naprawą, konserwacją i instalowaniem maszyn i urządzeń, a także producenci pozostałego sprzętu transportowego oraz odzieży, a najniższe – producenci metali.

W bieżącym miesiącu wykorzystanie mocy produkcyjnych zgłaszane przez firmy budowlane wynosi 81,8% (przed rokiem 79,8%).

Wykres 18. Stopień wykorzystania mocy produkcyjnych w przetwórstwie przemysłowym i budownictwie
Chart 18. Capacity utilization of the enterprise (in percentage) in manufacturing and construction

Wykres 19. Aktualne moce produkcyjne w przetwórstwie przemysłowym i budownictwie
Chart 19. Current production capacity in manufacturing and construction

⁷ Przetwórstwo przemysłowe – dane kwartalne; budownictwo – dane miesięczne.

⁸ Manufacturing – quarterly data; construction – monthly data.

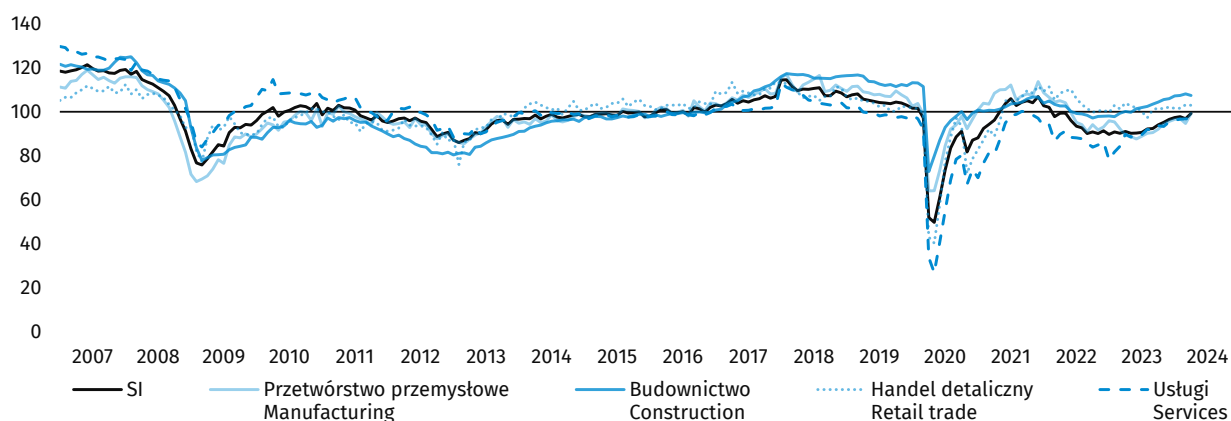
Rozdział 6

Chapter 6

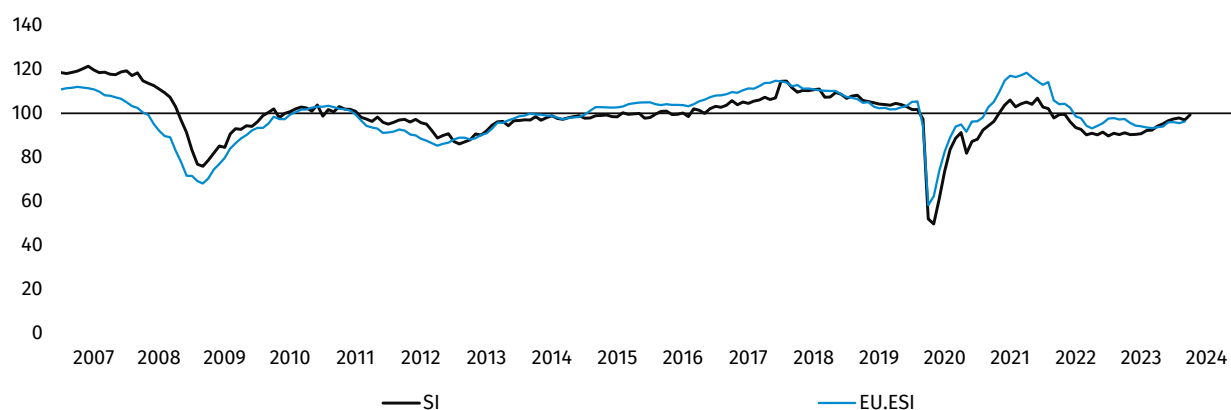
Ogólny wskaźnik syntetyczny koniunktury gospodarczej GUS dla Polski (SI)

General synthetic indicator GUS (SI)

Wykres 20. Ogólny wskaźnik syntetyczny koniunktury gospodarczej GUS dla Polski (SI) i jego dekompozycja
Chart 20. General synthetic indicator GUS (SI) and its decomposition

Wykres 21. Ogólny wskaźnik syntetyczny koniunktury gospodarczej GUS dla Polski (SI), wskaźnik odczuć ekonomicznych dla Unii Europejskiej (EU.ESI)⁹
Chart 21. General synthetic indicator GUS (SI), Economic sentiment indicator for European Union (EU.ESI)⁹

⁹ Business and Consumer Surveys, Komisja Europejska (European Commission), DG ECFIN
http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/surveys/index_en.htm.

Tablica 3. Ogólny wskaźnik syntetyczny koniunktury gospodarczej GUS dla Polski (SI) i jego składowe
 Table 3. General synthetic indicator GUS (SI) and its components

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	04 2023	03 2024	04 2024
Ogólny wskaźnik syntetyczny koniunktury gospodarczej GUS dla Polski (SI) General synthetic indicator GUS (SI)	91,1	96,9	99,3
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	89,3	94,7	99,3
Budownictwo Construction	100,2	108,2	107,5
Handel detaliczny Retail trade	104,0	103,2	103,0
Usługi Services	89,8	96,8	97,2
Składowa bieżąca Current component	92,0	97,1	103,1
Składowa wyprzedzająca Leading component	90,3	96,7	96,0

Rozdział 7

Chapter 7

Pogłębione pytania o aktualne zagadnienia gospodarcze

In-depth questions about current economic issues

Procesy cenowe

- **We wszystkich sektorach gospodarki przeważały odpowiedzi wskazujące, że ceny zarówno w krótkim okresie (1-3 miesiące), jak i dłuższym (najbliższe 12 miesięcy) będą rosły wolniej.**

Biorąc pod uwagę główne sektory gospodarki, w przypadku krótkiego okresu na taką odpowiedź wskazało od 44,3% jednostek z sekcji przetwórstwo przemysłowe do 51,9% w budownictwie. W przypadku okresu dłuższego, na oczekiwania wolniejszego wzrostu cen wskazywało od 45,9% jednostek z sekcji przetwórstwo przemysłowe do 53,8% w budownictwie.

W porównaniu z badaniami ze stycznia, wystąpił wzrost odsetka podmiotów spodziewających się stabilizacji cen zarówno w krótkim, jak i długim okresie. Oczekiwania stabilizacji cen przez najbliższe 1-3 miesiące najwyraźniej zwiększyły się wśród jednostek usługowych i handlu detalicznego (wzrost wskazań odpowiednio o 11,1 p.proc. i 7,9 p.proc.). Z kolei, w dłuższym okresie wzrost oczekiwania stabilizacji cen wystąpił wśród jednostek handlu detalicznego i przetwórstwa przemysłowego (wzrost odpowiednio o 6,0 p.proc. i 5,7 p.proc.).

- **Wśród czynników wpływających na wzrost kosztów funkcjonowania firmy dominowały wskazania na ceny energii i paliw oraz koszty zatrudnienia.**

W porównaniu ze styczniowymi wynikami badania, na poziomie głównych sektorów gospodarki wystąpił jednak wyraźny spadek odsetka ankietowanych wskazujących na koszty zatrudnienia, jako czynnika wpływającego na wzrost kosztów funkcjonowania firmy. Największy spadek wystąpił wśród jednostek przetwórstwa przemysłowego, handlu hurtowego i detalicznego (odpowiednio o 11,8 p.proc., 9,6 p.proc. i 9,6 p.proc.).

Jedynie w branży budowlanej wystąpił wzrost odsetka wskazań na ceny energii i paliw jako czynnika wpływającego na wzrost kosztów (o 3,7 p.proc.). W pozostałych głównych sektorach gospodarki nastąpił nieznaczny spadek wskazań w tym zakresie.

- **Podobnie jak w styczniu, zmiany warunków finansowania przedsiębiorstwa wpływały przede wszystkim na odłożenie decyzji inwestycyjnych oraz na ograniczenie zatrudnienia.**

Na poziomie głównych sektorów gospodarki, na odłożenie decyzji inwestycyjnych wskazało od 15,9% jednostek w usługach do 29,1% w budownictwie. Na ograniczenie zatrudnienia wskazało natomiast od 17,6% jednostek w usługach do 27,3% w handlu detalicznym.

W porównaniu z poprzednim badaniem, zwraca uwagę spadek wskazań na odkładanie inwestycji wśród jednostek usługowych (spadek o 4,0 p.proc.), w tym szczególnie wśród jednostek małych oraz z sekcji zakwaterowanie i gastronomia (spadek odpowiednio o 12,8 p.proc. i 8,0 p.proc.). Większe spadki wystąpiły również w sektorze przetwórstwa przemysłowego (spadek o 3,6 p.proc.), w tym szczególnie wśród dużych podmiotów z tego sektora (spadek o 4,3 p.proc.). Ponadto, obserwujemy wzrost wskazań na ograniczenie produkcji w konsekwencji zmiany warunków finansowania przedsiębiorstwa w przypadku jednostek z sekcji przetwórstwo przemysłowe (wzrost o 2,6 p.proc.).

Wpływ wojny w Ukrainie

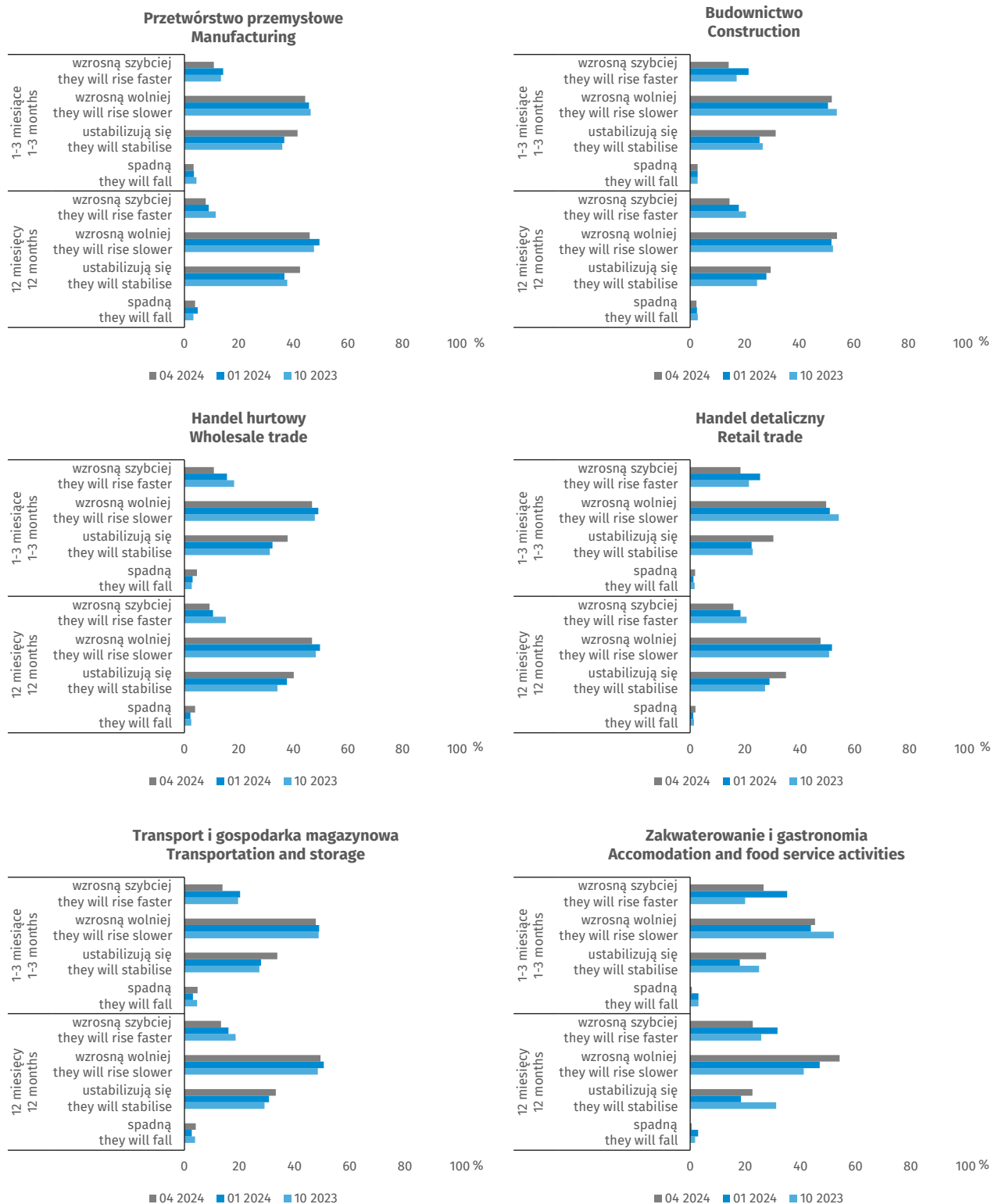
- **W większości obszarów gospodarki, w porównaniu z poprzednim badaniem, odczuwanie negatywnych skutków wojny w Ukrainie (poważnych lub zagrażających stabilności firmy) nie uległo większym zmianom. Najwyższy odsetek ankietowanych wskazujących na ten problem wystąpił wśród jednostek handlu hurtowego (12,1% wskazań) i przetwórstwa przemysłowego (11,4% wskazań).**

Najważniejszym, negatywnym skutkiem wojny wskazywanym przez ankietowanych jest nadal wzrost kosztów (od 58,5% wskazań wśród jednostek handlu hurtowego do 76,6% wśród jednostek budowlanych). Na uwagę zasługuje spadek odsetka wskazań na ten czynnik wśród mikro jednostek budowlanych i małych przetwórstwa przemysłowego (spadek odpowiednio o 13,9 p.proc. i 9,7 p.proc.).

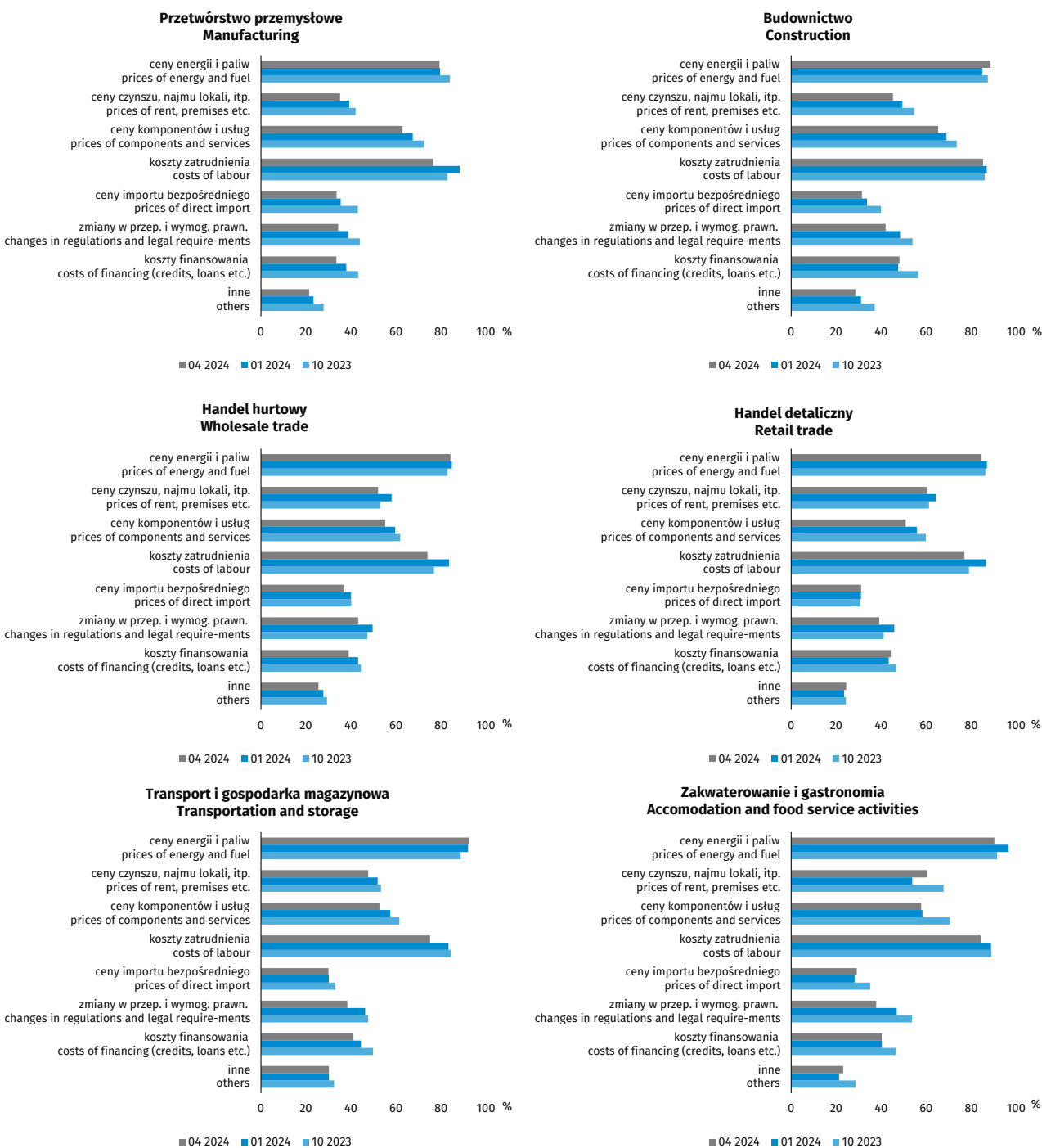
Podobnie jak w poprzednim badaniu, w przypadku zatrudnienia pracowników z Ukrainy, jednostki z sekcji przetwórstwo przemysłowe wskazały na problem związany z ich odpływem (7,5% wskazań).

¹⁰ Klasy wielkości przedsiębiorstw: mikro (do 9 pracujących), małe (od 10 do 49 pracujących), średnie (od 50 do 249 pracujących), duże (250 i więcej pracujących).

Wykres 22. Ceny usług/materiałów/surowców w najbliższym okresie
 Chart 22. Prices of services/materials/raw materials

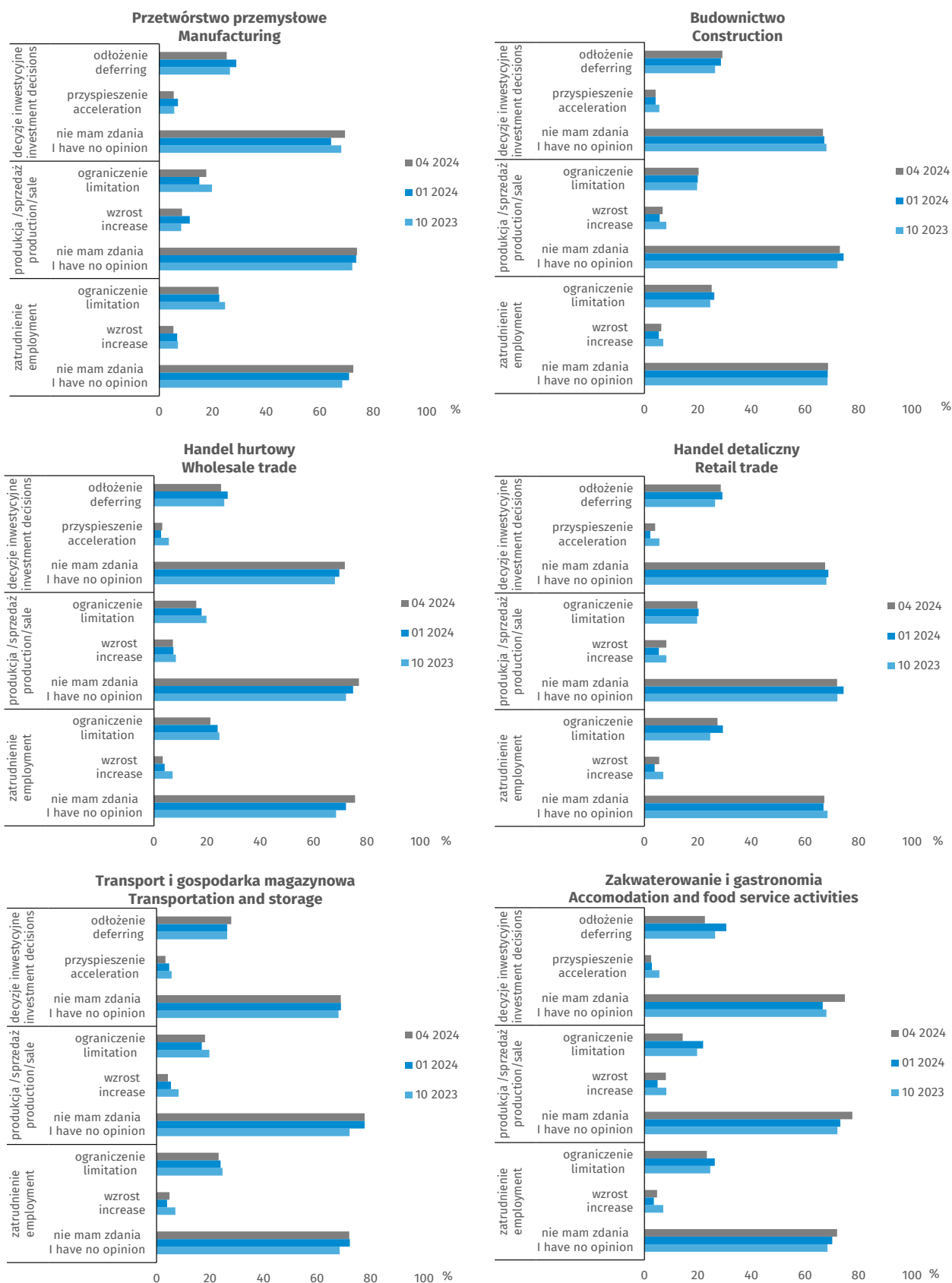

Wykres 23. Czynniki wpływające na wzrost kosztów funkcjonowania firmy
 Chart 23. Factors of the biggest impact on increase of operating costs of company

Wykres 24. Wpływ zmian w warunkach finansowania przedsiębiorstwa na decyzje inwestycyjne, produkcję/sprzedaż i zatrudnienie

Chart 24. The impact of changes in terms of financing the company on investment decisions, production/sale, employment

Uwagi metodologiczne

Badanie koniunktury gospodarczej – część standardowa

W Głównym Urzędzie Statystycznym w czerwcu 1992 r. jako pierwsze zostało wprowadzone badanie koniunktury metodą testu koniunktury w przetwórstwie przemysłowym, w lipcu 1993 r. rozpoczęto badanie koniunktury w budownictwie, a w październiku tego samego roku – w handlu detalicznym. W 1999 roku z badań koniunktury w przetwórstwie przemysłowym i budownictwie wydzielono do osobnej ankiety pytania dotyczące działalności inwestycyjnej przedsiębiorstw i dostosowano ją do wymogów Komisji Europejskiej. W styczniu 2003 r. podjęto badanie koniunktury w usługach. Od stycznia 2011 r. badaniem koniunktury w handlu objęto również podmioty prowadzące działalność w zakresie handlu hurtowego. Ponadto w 2011 r. wprowadzono schemat losowania prób umożliwiający prezentację wyników w podziale na województwa.

Badanie koniunktury w przetwórstwie przemysłowym, budownictwie, handlu i usługach prowadzone jest na podstawie ankiety miesięcznej (w przetwórstwie przemysłowym z dodatkowymi pytaniami zadawanymi w styczniu, kwietniu, lipcu i październiku), a badanie inwestycji – półrocznej (dane zbierane i prezentowane w marcu i październiku).

Zakres podmiotowy badania koniunktury gospodarczej stanowią podmioty prowadzące działalność gospodarczą na terenie Polski zorganizowane w formie: spółek handlowych (osobowych i kapitałowych), spółek cywilnych, przedsiębiorstw państwowych, spółdzielni oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Zakres podmiotowy oraz zakres danych prezentowanych w publikacji przedstawia poniższy diagram.

Diagram 1. Zakres podmiotowy danych prezentowanych w publikacji

Badanie koniunktury gospodarczej					
Zakres danych prezentowanych w publikacji i DBW					
	Przetwórstwo przemysłowe	Budownictwo	Handel; naprawa pojazdów samochodowych		Usługi
			Handel hurtowy	Handel detaliczny	
PKD 2007	Sekcja C* Działy: 10+11+12, 13-33, MIGs	Sekcja F*	Dział 46*	Działy 45+47* Grupowania: żywność; tekstylnia, odzież, obuwie; art. gosp. domowego ogółem; poj. samochodowe	Sekcje: H*, I*, J*, K, L, M, N, R, S Działy: 49, 55, 56, 58-65, 69-74, 77-81
Klasy wielkości		Do 9 prac. (mikro)			Do 9 prac. (mikro)
		10-49 prac. (małe)			10-49 prac. (małe)
		50-249 prac. (średnie)			50-249 prac. (średnie)
		250 i więcej prac. (duże)			250 i więcej prac. (duże)
*dane prezentowane również w przekrojach terytorialnych na poziomie wojewódzkim					

Próby dla badań koniunktury różnią się w zależności od zakresu podmiotowego – w przetwórstwie przemysłowym (sekcja C) obejmuje 3500 jednostek, w budownictwie (sekcja F) – 4000 przedsiębiorstw, w handlu (sekcja G) – 7801 podmiotów, w usługach (ogółem sekcje: H, I, J, K, L, M, N, R, S) – 4330 firm.

W przetwórstwie przemysłowym obserwacją objęte są przedsiębiorstwa o liczbie pracujących 10 i więcej osób, w pozostałych obszarach uwzględnia się także jednostki o liczbie pracujących do 9 osób.

W badaniu koniunktury inwestycji w przetwórstwie przemysłowym z ostatniej grupy przedsiębiorstw wyodrębniła się dwie zbiorowości – jednostki o liczbie pracujących od 249 do 499 osób i podmioty o liczbie pracujących 500 i więcej osób.

Wybrane wyniki badania koniunktury w przetwórstwie przemysłowym, budownictwie, handlu i usługach są prezentowane także w przekrojach terytorialnych na poziomie wojewódzkim (badania zarówno na poziomie Polski ogółem, jak i województw są prowadzone metodą przedsiębiorstw).

Zakres przedmiotowy badania stanowią pytania o bieżącą i przewidywaną działalność przedsiębiorstwa, w odniesieniu do podstawowych wymiarów działania podmiotu i nawiązujących do podstawowych zjawisk ekonomicznych.

Zakres przedmiotowy danych prezentowanych w publikacji przedstawia poniższy diagram.

Diagram 2. Zakres przedmiotowy danych prezentowanych w publikacji

Ocena sytuacji gospodarczej przedsiębiorstw

- ogólna sytuacja gospodarczej przedsiębiorstwa
- portfel zamówień, w tym zagraniczny
- produkcja
- sytuacja finansowa, w tym w zakresie opóźnień płatności
- bariery utrudniające prowadzenie działalności gospodarczej
- stopień wykorzystania mocy produkcyjnych (styczeń, kwiecień, lipiec, październik)
- procent przedsiębiorstw planujących wydatki na inwestycje (marzec, październik)
- źródła finansowania inwestycji (marzec, październik)

Prognoza sytuacji gospodarczej przedsiębiorstw

- ogólna sytuacja gospodarczej przedsiębiorstwa
- portfel zamówień, w tym zagraniczny
- produkcja
- sytuacja finansowa
- ceny
- zatrudnienie

Na podstawie zebranych odpowiedzi obliczane są wskaźniki proste ważone przychodami ze sprzedaży. Sposób liczenia wskaźnika zależy od rodzaju pytania:

- w pytaniach z trzema wariantami odpowiedzi (np. pytanie o sytuację finansową lub zatrudnienie), gdzie można wybrać tylko jedną odpowiedź, wskaźnik liczony jest jako saldo (różnica) między procentem podmiotów wybierających korzystny z punktu widzenia podmiotu wariant odpowiedzi a procentem jednostek zaznaczających niekorzystny wariant. Wskaźniki te przyjmują wartości z przedziału od -100 do +100. Dodatnia wartość wskaźnika oznacza koniunkturę „dobrą”, zaś ujemna – „złą” z punktu widzenia badanych przedsiębiorstw. Wzrost (spadek) wskaźnika w stosunku do poprzedniego badanego okresu oznacza poprawę (pogorszenie) koniunktury.
- w pytaniach, gdzie można wybrać kilka wariantów odpowiedzi z podanego zestawu (np. pytania o bariery działalności gospodarczej, źródła finansowania), wskaźnik jest liczony dla danego wariantu odpowiedzi jako procentowy udział wskazań danego wariantu odpowiedzi w sumie przedsiębiorstw odpowiadających na to pytanie. Wskaźniki te przyjmują wartości z przedziału od 0 do 100%.

Poza wskaźnikami prostymi obliczane są wskaźniki złożone. Przykładem tego rodzaju wskaźników jest wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury gospodarczej. Obliczany jest jako średnia arytmetyczna ważonych sald odpowiedzi na pytania z ankiety miesięcznej dotyczące bieżącej i przewidywanej sytuacji gospodarczej przedsiębiorstwa. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury przyjmuje wartości od -100 do +100, przy czym wartości powyżej zera są uznawane za pozytywne (wskazujące na „dobrą” koniunkturę), a poniżej zera – negatywne (wskazujące na „złą” koniunkturę). Wskaźnik przyjmujący wartość równą zero oznacza sytuację, gdy koniunktura nie zmienia się.

Przy interpretacji pytań o charakterze ilościowym, należy mieć na uwadze fakt, że są one zadawane w ramach badania ankietowego koniunktury gospodarczej i należy interpretować je zgodnie z charakterem tego badania.

Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach obliczone wskaźniki złożone mogą nieznacznie różnić się od składających się na nie wariantów odpowiedzi.

Średnia długookresowa obejmuje szeregi czasowe od 2000 r., poza usługami (od 2003 r.) i handlem hurtowym (od 2011 r.).

Ogólny wskaźnik syntetyczny koniunktury gospodarczej GUS (SI) jest prezentowany od stycznia 2011 r. (zawiera szeregi od stycznia 2004 r.).

Do budowy ogólnego wskaźnika syntetycznego koniunktury gospodarczej i wskaźników ufności (WU) dla poszczególnych rodzajów działalności wykorzystywane są zestandaryzowane wskaźniki proste wyrównane sezonowo, pochodzące z badań koniunktury gospodarczej:

- przetwórstwa przemysłowego – wskaźniki bieżącego poziomu zapasów (z odwrotnym znakiem), bieżącego portfela zamówień (stanu) oraz przewidywanej produkcji,
- budownictwa – wskaźniki bieżącego portfela zamówień (stanu) i przewidywanego zatrudnienia,
- handlu detalicznego – wskaźniki bieżącego poziomu zapasów (z odwrotnym znakiem), sprzedaży w ostatnich trzech miesiącach oraz przewidywanej sprzedaży,
- usług – wskaźniki ogólnej sytuacji jednostki, popytu w ostatnich trzech miesiącach oraz przewidywanego popytu.

Wskaźnik ufności dla każdego z badań jest liczony jako średnia arytmetyczna wybranych wskaźników z danego badania. Są one standaryzowane wobec poziomu 0 o odchyleniu standardowym 1. Wartość wskaźnika powyżej 0 wskazuje, że WU kształtuje się na poziomie powyżej długookresowej średniej, natomiast wartość poniżej 0 – poniżej tej średniej.

Na ogólny wskaźnik syntetyczny koniunktury gospodarczej składają się wyżej wymienione wskaźniki proste z przyporządkowanymi im wagami – przetwórstwo przemysłowe (50%), usługi (38%), handel detaliczny (6%), budownictwo (6%).

Ogólny wskaźnik syntetyczny koniunktury gospodarczej jest zestandaryzowany wobec poziomu 100 o odchyleniu standardowym 10. Gdy jego wartość jest większa od 100, oznacza to, że SI kształtuje się na poziomie powyżej średniej długookresowej, gdy jest niższa od 100 – poniżej tej średniej.

Badanie koniunktury gospodarczej – pogłębione pytania o aktualne zagadnienia gospodarcze

Do badania koniunktury gospodarczej – od badania za kwiecień 2020 r. – dołączany jest dodatkowy moduł. Uzyskane dane dostarczają – równoległe z wynikami standardowej części badania – bieżących ocen skutków wojny w Ukrainie dla przedsiębiorstw oraz pogłębionych informacji o aktualnych, kluczowych zagadnieniach gospodarczych (inwestycje, rynek pracy, procesy cenowe).

Zakres przedmiotowy dodatkowego badania przedstawia poniższy diagram.

Diagram 3. Zakres przedmiotowy danych prezentowanych w załączonych bazach Excel dot. pogłębionych pytań o aktualne zagadnienia gospodarcze

Dodatkowe pytania				
1. Intensywność zjawiska 2. Kanały wpływu 3. Pogłębione pytanie	Dodatkowe moduły			Wojna w Ukrainie
	Inwestycje	Rynek pracy	Procesy cenowe	

Publikowane są dane dla zakresu podmiotowego przedstawionego na poniższym diagramie.

Diagram 4. Zakres podmiotowy danych prezentowanych w załączonych bazach Excel dot. pogłębionych pytań o aktualne zagadnienia gospodarcze

Badanie koniunktury gospodarczej Zakres danych prezentowanych w aneksie do publikacji					
	Przetwórstwo przemysłowe	Budownictwo	Handel; naprawa pojazdów samochodowych		Usługi
			Handel hurtowy	Handel detaliczny	
PKD 2007	Sekcja C* Działy: 10+11+12, 22, 25	Sekcja F* Działy: 41, 42, 43	Dział 46*	Działy 45+47* Grupowania: żywność; poj. samochodowe	Sekcje: H*, I*, J*, K, L, M, N
Klasy wielkości	Do 9 prac. (mikro)				
	10-49 prac. (małe)				
	50-249 prac. (średnie)				
	250 i więcej prac. (duże)				
*dane prezentowane również w przekrojach terytorialnych na poziomie wojewódzkim					

Z uwagi na skalę przeprowadzanego badania, jego tematykę i szczegółowość, badanie jest źródłem szybkiej i szerokiej informacji m.in. o wpływie wojny w Ukrainie na przedsiębiorstwa w Polsce.

Moduł skierowano – na zasadzie dobrowolności – do szerokiej grupy przedsiębiorstw, obejmującej większość sektorów polskiej gospodarki i sekcji PKD.

W badaniu proces agregacji i ważenia odpowiedzi respondentów na dany wariant pytania jest dokonywany zgodnie z metodą stosowaną standardowo w badaniu koniunktury gospodarczej, a opisaną w „Zeszytach metodologicznych: Badanie koniunktury gospodarczej”.

Pytania w dodatkowym module mają charakter rotacyjny (w cyklu kwartalnym), co pozwala rozszerzyć zakres poruszanych w badaniu zagadnień. Dopuszczalne są również modyfikacje w celu dostosowania badania do aktualnej sytuacji i podstawowych wyzwań, przed jakimi stoją przedsiębiorstwa.

Pozwalamy sobie zwrócić uwagę Czytelnika na pewne kwestie interpretacji wyników w przypadku pytania o pracowników z Ukrainy. W styczniu 2024 r. warianty odpowiedzi zostały skonsolidowane („nieznaczny i poważny odpływ/napływ” zostały zastąpione odpowiednio wariantami „odpływ/napływ”). Dopuszczalne nadal jest równoczesne zaznaczenie odpowiedzi „odpływ” tj. odejście z pracy z powodu wojny oraz „napływ” tj. zatrudnienie nowych pracowników, w związku z tym suma wariantów może przekroczyć 100%.

Badanie jest przeprowadzane w okresie od 1 do 10 dnia każdego miesiąca.

Harmonogram zadawania dodatkowych pytań w 2024 r.

Wpływ wojny w Ukrainie (pytania zadawane w styczniu, kwietniu, lipcu, październiku 2024 r.)

1. **Negatywne skutki wojny w Ukrainie i jej konsekwencje dla prowadzonej przez Państwa firmę działalności gospodarczej będą w bieżącym miesiącu:**

Proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź

- nieznaczne
- poważne
- zagrażające stabilności firmy
- brak negatywnych skutków

2. **Z zaobserwowanych w ostatnim miesiącu negatywnych skutków wojny w Ukrainie najbardziej do Państwa firmy odnoszą się:**

Proszę zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi

- spadek sprzedaży / przychodów
- wzrost kosztów
- zakłócenie w łańcuchu dostaw
- duże zaburzenia organizacyjne w funkcjonowaniu przedsiębiorstwa
- problemy z bieżącym finansowaniem
- nadmierne zapasy
- zerwanie umów ze wschodnimi kontrahentami
- nie dotyczy

3. **Jeżeli w Państwa firmie są zatrudnieni pracownicy z Ukrainy, to czy w związku z wojną w Ukrainie zaobserwowali Państwo w ubiegłym miesiącu:**

Dopuszczalne jest równoczesne zaznaczenie po jednej odpowiedzi dla każdego z wariantów („odpływ” tj. odejście z pracy z powodu wojny oraz „napływ” tj. zatrudnienie nowych pracowników).

W przypadku, gdy firma nie zatrudnia pracowników z Ukrainy lub nie zaobserwowała w ubiegłym miesiącu ich „odpływu” czy „napływu”, proszę zaznaczyć odpowiedź „nie dotyczy”

- odpływ pracowników z Ukrainy
- napływ pracowników z Ukrainy
- nie dotyczy

Procesy cenowe
(pytania zadawane w styczniu, kwietniu, lipcu, październiku 2024 r.)

4. **Jak Państwa zdaniem kształtować się będą ceny usług/materiałów/surowców wykorzystywanych przez Państwa firmę w ramach prowadzonej działalności gospodarczej?**

w krótkim okresie (1-3 miesiące) - w porównaniu z aktualną sytuacją:

Proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź

- wzrosną szybciej
- wzrosną wolniej
- ustabilizują się
- spadną

w dłuższym okresie (najbliższe 12 miesięcy) - w porównaniu z aktualną sytuacją:

Proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź

- wzrosną szybciej
- wzrosną wolniej
- ustabilizują się
- spadną

5. **Które z poniższych czynników w największym stopniu wpłyną na koszty funkcjonowania Państwa firmy w okresie najbliższego kwartału:**

Proszę zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi

	wzrost kosztów	spadek kosztów
• ceny energii i paliw	☐	☐
• ceny czynszu, najmu lokali, itp.	☐	☐
• ceny komponentów i usług	☐	☐
• koszty zatrudnienia	☐	☐
• ceny importu bezpośredniego	☐	☐
• zmiany w przepisach i wymogach prawnych	☐	☐
• koszty finansowania (kredyty, pożyczki, itp.)	☐	☐
• inne	☐	☐

6. **Czy obserwowane i przewidywane zmiany w warunkach finansowania przedsiębiorstwa (koszty kredytów bankowych i ich dostępność, kredyt kupiecki, odroczone płatności, itp.) spowodują, w najbliższych 12 miesiącach, w przypadku:**

Proszę zaznaczyć po jednej odpowiedzi w każdym z wariantów

• decyzji inwestycyjnych	☐ odłożenie	☐ przyspieszenie	☐ nie mam zdania
• produkcji/sprzedaży	☐ ograniczenie	☐ wzrost	☐ nie mam zdania
• zatrudnienia	☐ ograniczenie	☐ wzrost	☐ nie mam zdania

Inwestycje
(pytania zadawane w lutym, maju, sierpniu, listopadzie 2024 r.)

1. **Jakie są aktualne przewidywania, co do poziomu inwestycji Państwa firmy w 2024 r. w odniesieniu do inwestycji zrealizowanych w 2023 r.?**

Proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź.

Jeżeli w poprzednim roku (2023) Państwa przedsiębiorstwo nie inwestowało i nie planuje inwestowania w bieżącym (2024), to proszę o zaznaczenie odpowiedzi „utrzymanie poziomu inwestycji”

- znaczący spadek
- nieznaczny spadek
- utrzymanie poziomu inwestycji
- nieznaczny wzrost
- znaczący wzrost

2. **Jakie są główne kierunki inwestowania Państwa firmy w bieżącym roku?**

Proszę zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi

- procesy organizacyjne/biznesowe
- szkolenie pracowników
- autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje i koncesje (w tym programy komputerowe)
- sprzęt komputerowy i telekomunikacyjny
- B+R (badania + rozwój)
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia
- grunty, budynki i budowle
- środki transportu
- brak planów inwestycyjnych

3. **Które z poniższych barier w największym stopniu wpływają na skalę inwestycji Państwa firmy w bieżącym roku?**

Proszę zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi

- wysokie koszty realizacji inwestycji
- trudności w pozyskaniu zewnętrznych źródeł finansowania
- długotrwałe procedury uzyskania zgody na inwestycje
- problemy z zatrudnieniem pracowników
- zerwane łańcuchy dostaw
- wysoka inflacja
- niejasne, niespójne i niestabilne przepisy prawne
- niepewna sytuacja makroekonomiczna
- niedostateczny popyt na produkty/usługi oferowane przez firmę
- brak barier

4. **Jak bieżące zmiany sytuacji Państwa firmy oraz otoczenia rynkowego wpływają na skłonność do podejmowania inwestycji?**

Proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź

- pozytywnie
- neutralnie
- negatywnie

Rynek pracy
(pytania zadawane w marcu, czerwcu, wrześniu, grudniu 2024 r.)

1. **Czy zamierzają Państwo w najbliższych trzech miesiącach:**

w przypadku pracowników relatywnie łatwych do zastąpienia – w porównaniu z aktualną sytuacją:

Proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź - w nawiązaniu do pytania o zatrudnienie z części II ankiety „prognoza sytuacji gospodarczej”.

- zwiększyć zatrudnienie
- utrzymać zatrudnienie
- ograniczyć zatrudnienie

w przypadku pracowników relatywnie trudnych do zastąpienia – w porównaniu z aktualną sytuacją:

Proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź - w nawiązaniu do pytania o zatrudnienie z części II ankiety „prognoza sytuacji gospodarczej”.

- zwiększyć zatrudnienie
- utrzymać zatrudnienie
- ograniczyć zatrudnienie

2. **Które z poniższych czynników i w jakim stopniu wpłyną na poziom wynagrodzenia pracowników w Państwa firmie w najbliższych trzech miesiącach:**

Proszę o zaznaczenie maksymalnie dwóch odpowiedzi w każdej kolumnie.

	w istotnym stopniu	w małym stopniu/brak wpływu
• utrzymanie realnej wartości wynagrodzeń (podwyżki inflacyjne)	☐	☐
• sytuacja finansowa firmy	☐	☐
• utrzymanie konkurencyjnych płac	☐	☐
• inne	☐	☐

4. **W jakim stopniu Państwa decyzje w zakresie zatrudnienia i wynagrodzeń w najbliższych trzech miesiącach oparte są:**

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wariantów.

	w istotnym stopniu	w małym stopniu/brak wpływu
• na podstawie bieżących danych	☐	☐
• na podstawie oczekiwań dotyczących zmian jakie mogą nastąpić w długim okresie (rok)	☐	☐

Diagram 5. Badanie koniunktury gospodarczej – formy prezentacji wyników badania

<ul style="list-style-type: none"> • Informacja sygnałna • Publikacja + Excel • Infografika • Zeszyt metodologiczny 	stat.gov.pl > Obszary tematyczne > Koniunktura
<ul style="list-style-type: none"> • Informacja sygnałna wojewódzka 	Zielonagora.stat.gov.pl > Ośrodki > Ośrodek Badań Koniunktury > Koniunktura w regionach
<ul style="list-style-type: none"> • Ankiety do badań koniunktury gospodarczej (przetwórstwo przemysłowe, budownictwo, handel, usługi) 	bip.stat.gov.pl > Działalność statystyki publicznej > Szczegółowy format przekazywania danych
Baza danych > Dziedzinowa Baza Wiedzy Strona główna DBW (stat.gov.pl)	

Methodological notes

Business Tendency Survey (BTS) – standard part

Business tendency survey in manufacturing was introduced in Statistics Poland as the first of all BTSs in June 1992. Next there were BTS in construction (July 1993) and in retail trade (October 1993). In 1999 questions on investment were extracted from questionnaires in industry and construction to create separate survey in investment harmonized with European Commission requirements. In January 2003 the new BTS in services was started. Since 2011 the same questionnaire as BTS in retail trade is sent also to units carrying out wholesale trade activity. Moreover in 2011 a new sampling scheme was introduced to enable presentation of data at voivodship level.

BTS in manufacturing, construction, trade and services is carried out based on monthly questionnaire (in manufacturing there are also additional questions asked in January, April July and October) and BTS in investment – biannually (data are gathered and presented in March and October).

Scope of BTSs comprise of firms carrying out economic activity in Poland organized as a: trade companies (organized in partnership as well as private limited company form), civil law partnerships, state enterprises, collectives, and natural persons conducting activity

Subjective scope and the scope of data presented in this publication is shown on the diagram below.

Diagram 1. The scope of data presented in the publication

Business Tendency Survey					
Scope of data presented in the publication and Knowledge Databases					
	Manufacturing	Construction	Trade; repair of motor vehicles and motorcycles		Services
			Wholesale trade	Retail trade	
MACE Rev. 2	Section C* Divisions: 10+11+12, 13-33, MIGs	Section F*	Division 46*	Divisions 45+47* Groupings: food products; textiles, clothing, footwear; household items total; motor vehicles	Sections: H*, I*, J*, K, L, M, N, R, S Divisions: 49, 55, 56, 58-65, 69-74, 77-81
Size classes		Up to 9 employees (micro)		Up to 9 employees (micro)	
		10-49 employees (small)		10-49 employees (small)	
		50-249 employees (medium)		50-249 employees (medium)	
		250 and more employees (big)		250 and more employees (big)	
*data are also presented on voivodship level					

BTS samples vary depending on the scope – in manufacturing (section C) it includes 3,500 entities, in construction (section F) – 4,000 entities, in trade (section G) – 7,801 entities, in services (sections in total: H, I, J, K, L, M, N, R, S) – 4,330 entities.

Survey in manufacturing covers enterprises employing more than 10 persons, in other areas entities employing up to 9 persons are also taken into account.

In manufacturing BTS on investments the last size class is divided into two classes – enterprises employing 249-499 persons as well as the ones that employ 500 and more persons.

Data for each BTS are presented also by voivodship (survey for the need of both levels of aggregation – Poland in total and on voivodship level are carried out on the basis of enterprise method).

Content of BTS comprises questions on current and expected activity of the company, with reference to the basic aspects of entity's activity but also referring to the basic economic phenomena.

The content of data presented in this publication is shown on the diagram below.

Diagram 2. The content of data presented in the publication

Assessment of the economic situation

- general economic situation of the enterprise
- order-books (domestic and foreign)
- production
- financial situation, including delays of payment
- factors limiting activity
- capacity utilization (January, April, July, October)
- percentage of enterprises planning to incur investments (March, October)
- financial sources of investments (March, October)

Expectations of economic situation

- general economic situation of the enterprise
- order-books (domestic and foreign)
- production
- financial situation
- prices
- employment

On the basis of gathered answers weighted balances are calculated (revenues from sale are used as a weight). The calculation method depends on the type of question:

- In questions with three variants of answers (for example question on financial situation or expected employment) where only one answer can be chosen indicator is calculated as a balance (difference) between percentage of the entities choosing first variant of the answer (advantageous from the entity's point of view) and the third variant (disadvantageous from the entity's point of view). Range of balance varies from -100 to +100. Positive value of balance means that the business situation is "good" while negative value means the business situation is "bad". Increase (decrease) of balance in relation to the previous month means improvement (deterioration) of business situation.
- In questions where more than one variant of answer can be chosen (for instance the question on factors limiting activity or sources of financing) indicator is calculated for each variant of answer as a percentage of entities choosing given variant of all respondents answering the question. Values range varies from 0 to 100%.

Apart from balances there are composite indicators calculated. One of the examples is general business climate indicator. It is calculated as an arithmetic average of weighted balances of the answers to questions from the monthly questionnaire concerning current and expected general economic situation. Range of general business climate indicator varies from -100 to +100. When its value is above 0 the business situation is “good”, when it is below 0 the business situation is “bad”, and when it equals 0 it means that the business situation “does not change”.

When interpreting quantitative questions, it should be noted that they are asked as part of the BTS and should be interpreted in accordance with the nature of this survey.

Due to rounding of data in some cases calculated composite indicators may slightly differ from the component variant of answers.

Long-term mean covers time series since 2000, apart from services (since 2003) and wholesale trade (since 2011).

General synthetic indicator GUS (SI) is presented since January 2011 (database contains the data since January 2004).

To calculate general synthetic indicator for Poland as well as confidence indicators (WU) for each economic kind of activity there are used balances of answers (seasonally adjusted and standardized) to questions chosen from each survey:

- manufacturing – current stock of finished products indicator (with inversed sign), current overall order books indicator (its status), expected production indicator,
- construction - current overall order books indicator (its status), expected employment indicator,
- retail trade - volume of stock indicator (with inversed sign), sales in the past 3 months indicator, expected business activity indicator,
- services - business situation in the past 3 months indicator, demand in the past 3 months indicator, expected demand indicator.

Each confidence indicator is calculated as an arithmetic average of the balances of answers to questions from chosen survey. Confidence indicators have a long-term mean of 0 and a standard deviation of 1. Values greater than 0 indicate an above-average economic sentiment, whereas values below 0 indicate a below-average position.

General synthetic indicator for Poland is compiled of above-mentioned indicators with particular weights that are allocated to the different sectors – manufacturing (50%), services (38%), retail trade (6%), construction (6%).

General synthetic indicator for Poland has a long-term mean of 100 and a standard deviation of 10. Values greater than 100 indicate an above-average economic sentiment, whereas values below 100 indicate a below-average position.

Business Tendency Survey (BTS)– In-depth questions about current economic issues

An additional module is added to BTS since April 2020. The obtained data provide - in parallel with the results of the standard part of the survey - current assessments of the impact of war in Ukraine on enterprises and in-depth information on current, key economic issues (investments, labour market, price developments).

The content of data presented in this publication is shown on the diagram below.

Diagram 3. The content of data presented in enclosed Excel databases concerning in-depth questions about the current economic issues

Additional questions				
1. Intensity of the phenomenon 2. Ways of impact 3. In-depth question	Additional modules			War in Ukraine
	Investments	Labour market	Price developments	

The scope of data presented in this publication is shown on the diagram below.

Diagram 4. The scope of data presented in enclosed Excel databases concerning in-depth questions about the current economic issues

Business Tendency Survey					
Scope of additional data in the publication					
	Manufacturing	Construction	Trade; repair of motor vehicles and motorcycles	Services	
			Wholesale trade	Retail trade	
NACE Rev. 2	Section C* Divisions: 10+11+12, 22, 25	Section F* Divisions: 41, 42, 43	Division 46*	Divisions 45+47* Groupings: food products; motor vehicles	Sections: H*, I*, J*, K, L, M, N
Size classes	Up to 9 employees (micro)				
	10-49 employees (small)				
	50-249 employees (medium)				
	250 and more employees (big)				
*data are also presented on voivodship level					

METHODOLOGICAL NOTES

Due to the scale of the survey, its subject matter and detail, the survey is a source of quick and extensive information, e.g. about the impact of war in Ukraine on enterprises in Poland.

The module was addressed - on a voluntary basis - to a wide group of enterprises, covering most sectors of the Polish economy and NACE Rev. 2 sections.

In the survey, the process of aggregation and weighting of respondents' answers to a given variant of the question is carried out in accordance with the standard method used in BTS and described in the "Methodological report. Business tendency survey".

Questions in the additional module are rotating (on a quarterly basis), which allows to expand the scope of the issues covered in the survey. Modifications are also allowed in order to adapt the survey to the current situation as well as fundamental challenges faced by enterprises.

We would like to draw the reader's attention to some issues of interpretation of the results in the case of the question about employees from Ukraine. In January 2024, variants of answers were consolidated ("minor and serious outflow/inflow" were replaced by "outflow/inflow" respectively). It is still acceptable to select "outflow" variant, i.e. resignations from work due to war as well as "inflow" variant, i.e. employment of new personnel at the same time, therefore sum of variants can exceed 100%.

The survey is carried out in the period from the 1st to the 10th day of each month.

Timetable of added questions in 2024

Impact of the ongoing war in Ukraine (questions asked in January, April, July, October 2024)

1. **Negative effects of the ongoing war in Ukraine and its impact on your business activity in the current month will be:**

Please choose only one answer.

- minor
- serious
- a threat to company's stability
- lack of negative effects

2. **Out of negative effects of the ongoing war in Ukraine reported in the previous month, which of them relate to your company the most:**

You can choose more than one answer.

- drop in sales/revenues
- increase in costs
- disruption in supply chain
- large organisational disturbances in company's functioning
- problems with current financing
- surplus stocks
- terminating contracts with eastern contractors
- does not concern

3. **If your company employs workers from Ukraine, did you report in the previous month one of the following situations connected with the ongoing war:**

You can choose "outflow" variant, i.e. resignations from work due to war as well as "inflow" variant, i.e. employment of new personnel at the same time.

If the company does not employ workers from Ukraine or has not observed their "outflow" or "inflow" in the last month, please choose "does not concern" variant.

- outflow of workers from Ukraine
- inflow of workers from Ukraine
- does not concern

Price developments
(questions asked in January, April, July, October 2024)

4. **How in your opinion will the prices of services/materials/raw materials used by your company as part of its activity develop?**

In the short term (1-3 months) – compared to the current situation :

Please choose only one answer.

- they will rise faster
- they will rise slower
- they will stabilise
- they will fall

In the longer term (next 12 months) – compared to the current situation: :

Please choose only one answer

- they will rise faster
- they will rise slower
- they will stabilise
- they will fall

5. **Which of the following factors will have the biggest impact on the operating costs of your company throughout the next quarter:**

You can choose more than one answer

	increase in costs	decrease in costs
• prices of energy and fuel	☐	☐
• prices of rent, premises etc.	☐	☐
• prices of components and services	☐	☐
• costs of labour	☐	☐
• prices of direct import	☐	☐
• changes in regulations and legal requirements	☐	☐
• costs of financing (credits, loans etc.)	☐	☐
• others	☐	☐

6. **Will the observed and expected changes in terms of financing of your company (cost of bank credits and their availability, mercantile credit, deferred payments etc.) cause, in the next 12 months, in the case of:**

Please choose one answer for each variant

• investment decisions	☐ deferring	☐ acceleration	☐ I have no opinion
• production/sale	☐ limitation	☐ increase	☐ I have no opinion
• employment	☐ limitation	☐ increase	☐ I have no opinion

Investments
(questions asked in February, May, August, November 2024)

1. **What are your current predictions on your company's level of investments in 2024 with reference to investments made in 2023?**

Please choose only one answer.

If in 2023 there were no investments and there are no plans of investing in 2024, please choose "maintenance of level of investments" variant.

- significant decrease
- insignificant decrease
- maintenance of level of investments
- insignificant increase
- significant increase

2. **What are the main investment directions of your company in the current year?**

You can choose more than one answer.

- organisational/business processes
- staff training
- copyrights, related proprietary rights, licenses, concessions (incl. software)
- computer and telecommunications equipment
- R&D (research and experimental development)
- machinery, technical equipment and tools
- land, buildings and structures
- means of transport
- no investment plans

3. **Which of the following factors limiting activity have the biggest impact on the scale of your company's investments in the current year?**

You can choose more than one answer.

- high costs of investments
- difficulties in obtaining external sources of financing
- lengthy procedures for obtaining permission to invest
- problems with employing personnel
- broken supply chains
- high inflation
- unclear and unstable legal regulations
- uncertain macroeconomic situation
- insufficient demand on products/services offered by the company
- none

4. **How do current changes in the situation of your company as well as market environment affect the willingness to invest ?**

Please choose only one answer.

- positively
- neutrally
- negatively

Labour market
(questions asked in March, June, September, December 2024)

1. **Do you intend in the next three months :**

in the case of workers relatively easy to replace – compared to the current situation :

Please choose only one answer – with reference to the question on employment in part II of the questionnaire “Expectations of economic situation”.

- increase the employment
- remain the employment unchanged
- decrease the employment

in the case of workers relatively difficult to replace – compared to the current situation :

Please choose only one answer – with reference to the question on employment in part II of the questionnaire “Expectations of economic situation”.

- increase the employment
- remain the employment unchanged
- decrease the employment

2. **Which of the following factors and to what extend will have the biggest impact on salary level in your company in the next three months:**

Please choose two answers at most in each column.

	significantly	insignificantly/no impact
• maintaining the real value of salaries (inflationary increases)	☐	☐
• financial situation of the company	☐	☐
• maintaining the competitive salaries	☐	☐
• others	☐	☐

3. **To what extend are your decisions concerning employment and salaries based on in the next three months :**

Please choose answer for each variant.

	significantly	insignificantly/no impact
• based on current data	☐	☐
• based on expectations regarding changes that may occur in the long term (a year)	☐	☐

Diagram 5. Business tendency survey – forms of data presentation

<ul style="list-style-type: none"> • News releases • Publication + Excel databases • Infographic * • Methodological report 	stat.gov.pl/en > Topics > Business tendency
<ul style="list-style-type: none"> • Regional news releases * 	Zielonagora.stat.gov.pl > Ośrodki > Ośrodek Badań Koniunktury > Koniunktura w regionach
<ul style="list-style-type: none"> • BTS questionnaires (manufacturing, construction, trade, services) * <p>*only in Polish</p>	bip.stat.gov.pl > Działalność statystyki publicznej > Szczegółowy format przekazywania danych
Online database > Knowledge databases DBW (stat.gov.pl/en)	

Spis treści

Contents

Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty	4
Symbols. Main abbreviations	4
Synteza	5
Executive summary	7
Rozdział 1. Przetwórstwo przemysłowe.....	9
Chapter 1. Manufacturing	9
Rozdział 2. Budownictwo	11
Chapter 2. Construction	11
Rozdział 3. Handel	13
Chapter 3. Trade.....	13
3.1 Handel hurtowy	13
3.1 Wholesale trade.....	13
3.2 Handel detaliczny.....	15
3.2 Retail trade	15
Rozdział 4. Usługi.....	17
Chapter 4. Services.....	17
4.1 Transport i gospodarka magazynowa	17
4.1 Transportation and storage	17
4.2 Zakwaterowanie i gastronomia	19
4.2 Accommodation and food service activities	19
4.3 Informacja i komunikacja	21
4.3 Information and communication	21
4.4 Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	23
4.4 Financial and insurance activities	23
Rozdział 5. Stopień wykorzystania mocy produkcyjnych w przetwórstwie przemysłowym i budownictwie	25
Chapter 5. Capacity utilization in manufacturing and construction.....	25
Rozdział 6. Ogólny wskaźnik syntetyczny koniunktury gospodarczej GUS dla Polski (SI)	26
Chapter 6. General synthetic indicator GUS (SI).....	26
Rozdział 7. Pogłębione pytania o aktualne zagadnienia gospodarcze	28
Chapter 7. In-depth questions about current economic issues	28
Uwagi metodologiczne	32
Methodological notes	42
Spis wykresów	53
List of charts	53
Spis tablic	54
List of tables	54
Spis diagramów.....	55
List of diagrams.....	55

Spis wykresów

List of charts

Wykres 1.	Wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury według rodzaju działalności (sekcje i działy PKD 2007)	5
Chart 1.	General business climate indicator by kind of activity (NACE Rev. 2 sections and divisions)	7
Wykres 2.	Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji przetwórstwo przemysłowe	9
Chart 2.	General business climate indicator in manufacturing section	9
Wykres 3.	Bariery działalności gospodarczej w sekcji przetwórstwo przemysłowe	10
Chart 3.	Factors limiting business activity in manufacturing section	10
Wykres 4.	Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji budownictwo	11
Chart 4.	General business climate indicator in construction section	11
Wykres 5.	Bariery działalności gospodarczej w sekcji budownictwo	12
Chart 5.	Factors limiting business activity in construction section	12
Wykres 6.	Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w handlu hurtowym	13
Chart 6.	General business climate indicator in wholesale trade	13
Wykres 7.	Bariery działalności gospodarczej w handlu hurtowym	14
Chart 7.	Factors limiting business activity in wholesale trade	14
Wykres 8.	Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w handlu detalicznym	15
Chart 8.	General business climate indicator in retail trade	15
Wykres 9.	Bariery działalności gospodarczej w handlu detalicznym	16
Chart 9.	Factors limiting business activity in retail trade	16
Wykres 10.	Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji transport i gospodarka magazynowa	17
Chart 10.	General business climate indicator in transportation and storage section	17
Wykres 11.	Bariery działalności gospodarczej w sekcji transport i gospodarka magazynowa	18
Chart 11.	Factors limiting business activity in transportation and storage section	18
Wykres 12.	Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji zakwaterowanie i gastronomia	19
Chart 12.	General business climate indicator in accommodation and food service activities section	19
Wykres 13.	Bariery działalności gospodarczej w sekcji zakwaterowanie i gastronomia	20
Chart 13.	Factors limiting business activity in accommodation and food service activities section	20
Wykres 14.	Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji informacja i komunikacja	21
Chart 14.	General business climate indicator in information and communication section	21
Wykres 15.	Bariery działalności gospodarczej w sekcji informacja i komunikacja	22
Chart 15.	Factors limiting business activity in information and communication section..	22
Wykres 16.	Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji działalność finansowa i ubezpieczeniowa	23
Chart 16.	General business climate indicator in financial and insurance activities section	23

Wykres 17. Bariery działalności gospodarczej w sekcji działalność finansowa i ubezpieczeniowa	24
Chart 17. Factors limiting business activity in financial and insurance activities section	24
Wykres 18. Stopień wykorzystania mocy produkcyjnych w przetwórstwie przemysłowym i budownictwie	25
Chart 18. Capacity utilization of the enterprise (in percentage) in manufacturing and construction	25
Wykres 19. Aktualne moce produkcyjne w przetwórstwie przemysłowym i budownictwie ...	25
Chart 19. Current production capacity in manufacturing and construction	25
Wykres 20. Ogólny wskaźnik syntetyczny koniunktury gospodarczej GUS dla Polski (SI) i jego dekompozycja	26
Chart 20. General synthetic indicator GUS (SI) and its decomposition	26
Wykres 21. Ogólny wskaźnik syntetyczny koniunktury gospodarczej GUS dla Polski (SI), wskaźnik odczuć ekonomicznych dla Unii Europejskiej (EU.ESI).....	26
Chart 21. General synthetic indicator GUS (SI), Economic sentiment indicator for European Union (EU.ESI).....	26
Wykres 22. Ceny usług/materiałów/surowców w najbliższym okresie	29
Chart 22. Prices of services/materials/raw materials	29
Wykres 23. Czynniki wpływające na wzrost kosztów funkcjonowania firmy	30
Chart 23. Factors of the biggest impact on increase of operating costs of company	30
Wykres 24. Wpływ zmian w warunkach finansowania przedsiębiorstwa na decyzje inwestycyjne, produkcję/sprzedaż i zatrudnienie	31
Chart 24. The impact of changes in terms of financing the company on investment decisions, production/sale, employment	31

Spis tablic

List of tables

Tablica 1. Wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury według rodzaju działalności (sekcje i działy PKD 2007).....	6
Table 1. General business climate indicator by kinds of activity (NACE Rev. 2 sections and divisions)	8
Tablica 2. Liczba odpowiedzi na ankietę w podstawowych rodzajach działalności (sekcje i działy PKD 2007).....	6
Table 2. Number of responses by basic kinds of activity (NACE Rev. 2 sections and divisions)	8
Tablica 3. Ogólny wskaźnik syntetyczny koniunktury gospodarczej GUS dla Polski (SI) i jego składowe	27
Table 3. General synthetic indicator GUS (SI) and its components	27

Spis diagramów

List of diagrams

Diagram 1. Zakres podmiotowy danych prezentowanych w publikacji	32
Diagram 1. The scope of data presented in the publication	42
Diagram 2. Zakres przedmiotowy danych prezentowanych w publikacji	33
Diagram 2. The content of data presented in the publication	43
Diagram 3. Zakres przedmiotowy danych prezentowanych w załączonych bazach Excel dot. pogłębionych pytań o aktualne zagadnienia gospodarcze	35
Diagram 3. The content of data presented in enclosed Excel databases concerning in-depth questions about the current economic issues	45
Diagram 4. Zakres podmiotowy danych prezentowanych w załączonych bazach Excel dot. pogłębionych pytań o aktualne zagadnienia gospodarcze	35
Diagram 4. The scope of data presented in enclosed Excel databases concerning in-depth questions about the current economic issues	45
Diagram 5. Badanie koniunktury gospodarczej – formy prezentacji wyników badania	41
Diagram 5. Business tendency survey – forms of data presentation	51